

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ÅRSSKRIFT

FOR

ANKERHUS

1969

Å R S S K R I F T
FOR
A N K E R H U S

1969

8

Udgivet af
ELEVFORENINGEN ANKERHUS

Mindet

Julefortælling af sognepræst JENS CHRISTENSEN, Pedersborg

Det var sommer – varm sommer – i et hjørne af Danmark: i København. Min tjenestemandskone, vor seksårige søn og jeg selv var rullet ind fra Sorø for at glæde den nære familie. Da svigermors frokost var vel fortæret, og alt tegnede til en rolig eftermiddag, lød barnets uskyldige røst:

»Far – i dag er det hydrofoildag!«

»Hydrofoildag –?«

»Ja, far – du véd godt, du har lovet, at en dag, når det var godt vejr, skulle vi til Malmø med hydrofoilibåden!«

»Nåh ja, men –«

»Nej, far, du har lovet det!«

Der var ingen vej udenom. Hvad man har lovet, må man holde – især over for børn.

Altså snoede vi os gennem hele byen til Havnegade, vinkede farvel til vognen med mor i og stod i billetkøen lidt før klokken ét med 65 kr. i lommen – for mor havde bedt os om at købe »noget toldfrit« og i Malmø endelig noget kaffe.

»En voksen og ét barn – retur.«

»Tak – 35 kr.«

Javel – intet er gratis – men noget af et indhug var det nu: 30 kr. tilbage, og det i en hydrofoilibåd, hvor alt er lagt an på velfærd og turister. Men har man valgt en rolle, må man spille den. Altså sank også vi to dybt ned i flyvestolssæderne og lod os bære i larmende fart over det lyseblå, blinkende Øresund.

»Hvad skal De så have?« spurgte en fiks, stewardesseagtig skabning.

»Joh – lidt chokolade – lidt cigaretter – lidt cigarer.«

»Tak – 20 kr.«

10 kr. tilbage – og endnu kun på vej til Malmø. Drengen, der meget vel forstod, at når posen fyldes, så tømmes lommen, huskede mig stilfærdigt på, at jeg forresten havde lovet, at han skulle ha' »et minde« med hjem fra Sverige – og »et minde« koster også penge!

Ankomne til lykkelandet »hinsidan« fulgte vi strømmen fra havnepladsen op imod Malmøs prangende hovedgade. Det var varmt – og en isbod nærmede sig uundgåeligt.

»Vi skal ha' en is« – sagde jeg.

Det blev i alt 4 kr., for i Sverige hedder is »glass« – og er dyrt. 6 kr. tilbage – men i hovedgadens blanke spejlruder levede vi stadig op til den rolle, vi så ubetænksomt havde valgt at spille. I en billig smøge fik vi et halvt kilo kaffe, hvorefter hele formuen bestod i én svensk krone, én dansk krone samt en femogtyveøre. Og endnu var »mindet« tilbage!

De rullende trapper bar os op gennem varehusets overflod af »minder«, kostbare »minder« for det meste, som kun dårligt svarede til vor økonomiske bæreevne. Midt mellem lakskinnende legevogne, elektriske tog og forkromede trompeter forudså jeg en katastrofe. Men katastrofen udeblev. Måske mit kære afkom instinktivt forstod og påskønnede min vånde. I hvert fald udpegede drengen med overraskende økonomisk sans et ganske lille »minde«: en blikpasser med tilhørende rød blyant! Såvel lidt rørt som kendelig lettet studerede jeg prisen: 1,75 kr., svenske. Med genfunden velfærdsmine lagde jeg den danske og den svenske krone på disken.

»Tyvär! – vi får inte växla dom danska pengerna mindra änn tio kronor!« sagde kvindestemmen.

»Jamen, jeg har lovet min dreng, at han skal ha' en lille ting med hjem til Danmark som minde – kan De ikke for en gangs skyld?«

»Näj, tyvär! Men Ni kan gå över i banken på andra sidan!«

Om kvindestemmen nu mente det eller ej får være. Vi tog hende på ordet, rullede ned og ud, tværs over den travle hovedgade og ind gennem svingdøren til »Skånska Banken«. Imponerende. En vældig, rødflammet marmorvæg til højre og en lang, sort disk med otte mannequin-lignende bankpiger som juveler på en snor til venstre. Og ingen andre kunder end os to. Vi nærmede os et af væsenerne, forebragte vort ærinde, modtog et yndigt smil samt fire blanketter, der efter lovmæssig udfyldelse gav os ret til at modtage 75 svenske øre i stedet for den danske krone. Sejrsstolte svævede vi ud af svingdøren, over hoved-

gaden, op ad den rullende trappe, hen til den barske kvindestemme – og fik »mindet« i øje.

Og nu skulle vi hjem til mor.

»Det er godt, vi har returbilletter!« – sagde jeg.

»Ja, og femogtyveøren!« – tilføjede det økonomiske afkom.

Det havde han mere end ret i. For da hydrofoilbåden på sin luksusbetonede facon havde bragt os tilbage til fædrelandet og Havnegade, gik det op for mig, at vi jo ikke havde aftalt, hvornår vi kom hjem. Altså ned i den første kiosk, femogtyveøren frem og ringe ud til mormor. Men der var ingen mormor, og der var ingen mor – kun telefonens idiotisk repeterende kalde-tone. Så gik vi hen ad Havnegade – i bagende sol – med hincanden i hånden; jeg tynget af bæreposen med chokolade, cigaretter, cigarer og det halve kilo kaffe, og drengen lykkeligt fægtende med sin blikpasser.

»Vi må se, om der kommer en rar linje 2« – sagde jeg.

Der kom en linje 2. Vi ventede beskedent og steg op som de sidste. Konduktøren billetterede. Aldrig har jeg haft så megen respekt for en tjenestemand i funktion. Jeg nærmede mig forsigtigt.

»Hm, hm! – dengang jeg var ung, var der noget med, at man kunne blive »skrevet« – hvis man havde glemt pengene!?« – forsøgte jeg.

»Det er længe siden. Det gør vi ikke mere,« – sagde tjenestemanden og så streng ud.

»Jamen, vi er fra Sorø!« – fortsatte jeg.

»Ja, så kan De slet ikke blive skrevet!« – svarede han en smule ulogisk.

»Jamen, hvad vil De ha', jeg skal gøre? Jeg kan da ikke gå gennem hele København med en dreng på seks år – og i den varme!«

»Det skulle De ha' tænkt på lidt før!« – fastslog konduktøren med dræbende logik, idet han skævede ned til min mere og mere tyngende øresundspose.

Jeg skulle netop til at fortælle ham, at jeg rigtignok også var tjenestemand – om end ikke i funktion – med månedsløn og

pensionsordning, da han pludselig helt trådte ud af sin rolle og hviskede:

»Bliv De bare henede på bagperronen. Hvis nu kontrollen stiger på oppe foran, forsvinder De og drengen lige så stille ud. Er det en aftale?«

»Bestemt, ja – og det er virkelig pænt af Dem!«

Og hver gang dørene gik op og i – uden at nogen kontrol var kommet ombord – smilede vi tjenestemænd til hinanden, medens drengen tegnede fuldendte cirkler med »mindet«. Og vi forstod, at alt var såre godt. Da vort stoppested endelig ankom, hviskede jeg:

»Endnu en gang tak! Jeg skal nok fortælle i Sorø, hvor flinke I er herinde! Og rigtig glædelig jul – når den tid kommer!«

Jens Christensen.

ÅRET 1969

ved *Gustav Nedergaard*

Det kan undertiden være svært at indlede en beretning om et bestemt år, fordi man føler en forpligtelse til at *karaktarisere* det pågældende år – og det er svært!

En sådan karakteristik vil oftest værere et stærkt præget af den person, der former den, fordi man vanskeligt kan adskille det personlige og det mere almene i indtryksvirkningerne.

Hvordan var 1969? – Hvad skete der i 1969?

De betydeligste begivenheder for institutionen som sådan er utvivlsomt Folketingets vedtagelse af følgende to love:

1. *Lov om statsstøtte til visse private skoler*, der ved nærmere studium viser sig at omfatte såvel private gymnasieskoler og realskoler som høj-, landbrugs-, efter- og husholdningsskoler – de sidste såkaldte »frie skoler«. Nye love
Loven hedder i daglig tale *Tilskudsloven*.
2. *Lov om statsstøtte til visse private seminarier*, der omfatter alle ikke statsejede folkeskoleseminarier, børnehave- og fritidshjemsseminarier, samt *husholdningsseminarierne*.

Den førstnævnte lov, der trådte i kraft 1. august 1969, indfører nye regler om *tilskud* til de omhandlede skoler, og det vil forhåbentlig vise sig at give bedre *økonomiske* muligheder for husholdningsskolernes drift.

At loven også har medført en hel del administrationsarbejde i form af *regnskabsanalyse*, *budgetforslag*, *statusopgørelse* m. v., er en kendsgerning, vi allerede har følt stærkt.

Loven om statsstøtte til private seminarier giver simpelthen Husholdningsseminariet Ankerhus en ny status, »seminarie-

status«, hvilket betyder, at staten dækker driften af undervisningsafdelingen fuldt ud, således at *undervisningsafgiften* bortfalder fra lovens ikrafttræden 1. april 1970.

Kostafdelinger Det herved nyopståede fænomen »Kostafdelingerne« skal derimod for fremtiden hvile i sig selv uden nogen form for driftstilskud fra statens side.

Der er ingen tvivl om, at de to love vil vise sig at være skelsettende for institutionen Ankerhus, og det er måske værd at bemærke, at Magdalene Lauridsen som sin indledning til *årsskriftet for 1939* – altså for netop 30 år siden – bemærker, at dette års vigtigste begivenhed var seminariets overgang til selveje.

Også efter ikrafttræden af loven om seminariestatus er skolen selvejende, men alligevel under andre forudsætninger, og om virkningerne af disse vil de kommende års beretninger fortælle.

Årets gang Af begivenheder i øvrigt på det undervisningsmæssige område skal jeg nu fremdrage en del, som fortjener en plads på dette sted.

Efter hjemkomst i januar fra *praktikanttjeneste* berettede såvel 2' som 3' klasse om deres indtryk og oplevelser. – Begge klasser sluttede beretningerne med »paneldiskussion«, hvorved erfaringerne blev »prøvet« af såvel kammerater som lærere. – En udmærket form!

Dimissionsdagen 1969 oprandt den 28. marts, hvor 43 elever i afgangsklassen blev dimitteret.

Det var som sædvanlig en festlig dag med 180 mennesker i alt. – En ændring i det traditionelle forløb var det, at jeg selv overrakte eksamensbeviset, medens den nye undervisningsinspektør *Else Elbæk* (1951) talte aktuelt og inspirerende til de nybakte *husholdningslærere*, der i øvrigt optrådte i *civil*.

I glædens bæger måtte dog dryppes lidt malurt – kun cirka halvdelen havde stillinger på dimissionsdagen.

Et nyt indslag i »dimissions-halløjet« er en »blå bog«, som Canapé udgiver på selve dagen. Den indeholder både billede og karakteristik af dimittenderne.

Den første mandlige elev blandt sine nye kammerater.

Efter april måneds traditionelle forberedelse i såvel administrativ som vedligeholdelsesmæssig henseende oprandt det nye skoleår *mandag den 5. maj*.

Det nye
skoleår

Samtlige elever ankom inden kl. 18, og kl. 20,30 samledes vi i salen til åbningsfest.

Blandt de 54 nye elever i 1. klasse var Ankerhus' første mandlige elev *Poul Arndtzen* fra Assentoft i Jylland.

Med den store 1. klasse var der i alt 146 elever på seminariet, og de suppleredes med 12 elever på husholdningsskolens 3 mdr.s kursus.

Der er ikke indført større ændringer i undervisningsorganisation og -planlægning. – Af mindre ændringer kan nævnes, at 1. classes arbejds-lære-undervisning er lagt til rette på en ny måde. Der arrangeres praktiske husholdningsarbejder, og medens disse udføres, går læreren, fysioterapeut Eilen Frydenlund, rundt og korrigerer arbejdsstillingerne. Naturligvis er der *før* og *efter* øvelserne et antal teorilektioner. Efter undervisningens afslutning debatterede lærer, elever og rektor undervisningens effekt. – Evaluation!

Undervisnings-
plan

For 2' klasse blev »selvstændig husførelse« erstatet med kost- og madplanlægning i 3. termin, samt arbejdsplanlægning i 4. termin.

Ungdoms-
orientering

3' klasse har i september-oktober begået et pædagogisk eksperiment ved at gennemføre 24 timers ungdomsorientering med 130 unge piger fra Centralungdomsskolen i Sorø. – Skolens forstander, Martin Nielsen, fik ideen, og vi er glade for, at dette samarbejde kom i stand, og for, at 3' klasse klarede det så udmærket. – Emnerne var bl. a. pigens make-up, påklædning, uddannelse, økonomi m. v.

Udstillingen

Udstillingen i år hed »Ung 69« og blev klaret med talent og god publikumsinteresse. – Ikke desto mindre er udstillingen blevet upopulær blandt de studerende, hvilket medfører alvorlige overvejelser vedrørende udstillingens fremtidige skæbne efter 40 års levetid.

Øvelsesskole
og andre
kurser

Efter sommerferien mødte 16 elever i øvelsesskolen og 12 elever på 8 mdr.s kursus. – Som sidste år må der udtrykkes nogen bekymring for husholdningsskolens kurser med hensyn til tilgang – og dette må jo tilmed ses i relation til de nye krav om min. 10 elever pr. kursus og 18 årselever i alt, som den kommende, nye lov formentlig vil medføre.

Tilgangen til seminariet er fortsat god – vi har fuldt besat til både 1970 og 1971.

Omlægning
af skoleår

Seminariets skoleår går som bekendt *fra maj til april*. I tidligere tid var dette sikkert en naturlig ting, og med fordele både med hensyn til lærerindernes ansættelse ved husholdningsskolerne, og til konserverings- og havebrugsundervisning.

Fordelene på disse felter er efterhånden betydningsløse, og en del ulemper af administrativ art bliver mere og mere mærkbare. – Således kommer fordelinger fra UU, udbetaling af stats-tilskud m. v. »ud af trit« med vort skoleår.

Hertil kommer problemerne med timelærere, der holder sommerferie sammen med de øvrige skoleformer – og vel også, at vi andre ønsker den længere pause i juli-august.

Dette har resulteret i ansøgning til bestyrelse og ministerium om tilladelse til *omlægning af skoleåret* fra 1971 eller 1972, således at vi får perioden september-juli som undervisningstid.

Der er planer om en *samlet* omlægning, således at vi undgår

at skulle have skiftende terminsperioder i tre år. – Dette indebærer, at seminariet holder »pause« i 5 måneder fra april til september, enten i 1971 eller 1972. I denne periode må vi så alle på efteruddannelse!

Årets bygge- og moderniseringsarbejder.

Dette afsnit er altid interessant, for der står jo mange ønsker på denne liste. – Nævnt i vilkårlig rækkefølge har vi i år nået at:

1. ombygge og modernisere skolekøkkenet på husholdningsskolen.
2. modernisere værelserne på Lille Torv og etablere et moderne thekøkken.
3. fortsætte asfalteringsprojektet med arealet foran de nye bygninger ud til parkeringspladsen ved Udbyhøjvej, samt alle tilkørsler ved P. Damsvej.
4. færdiggøre håndboldbanen og beplante omkring den med bøg og eg.

Hertil kommer, at Sorø kommune har kloakeret Ankerhusområdet, hvilket indebærer nedlægning af såvel regnvands- som kloakledning i skellet ud mod Udbyhøj, trykledning fra Trekanten helt over til Bibliotekshaven, med pumpestation på Trekanten. – Når området bliver reetableret og beplantet, tror jeg næsten, at arbejdet vil medføre en smukkere »baglinie« for institutionen.

Der er således virkelig sket meget. Om skolekøkkenet vil både Margaret Lauridsen og Sofie Larsen skrive – og i øvrigt vil jeg *meget* anbefale alle tidligere elever at »kigge ind« ved lejlighed. – Det er et smukt stykke arbejde.

Skolekøkkenet var etape 1,1 i vort samlede projekt på 3 etaper, som nævnt sidste år. Der blev altså ikke noget af etape 1,2 – og hvordan vil det gå tidsmæssigt med etape 2 og 3? – Det økonomiske tempo skal jo dæmpes.

Der sker jo i disse år ændringer på mange områder, nye tanker og ideer krydses med tidligere synspunkter og regler.

Videre
byggeplaner

Demokrati
og nye
driftsvilkår

Et af områderne er *læreanstalternes styreformer*, hvor nye anordninger i dette undervisningsår enten er trådt i kraft eller er under udarbejdelse. Jeg tænker her først og fremmest på universiteterne og de øvrige højere læreanstalter, men også på Teknika og andre skoleformer, sker der ændringer i styreformen, der væsentligst går ud på, at de studerende får medbestemmelsesret i forskellige instanser fra konsistorium og bestyrelse til fagråd og samarbejdsudvalg.

På seminarieområdet er der af undervisningsministeriet truffet den principielle afgørelse, at der ikke må sidde repræsentanter for hverken lærerråd eller studerende som medlemmer, men nok som deltagere i møder uden stemmeret (jvf. også Folmer Dams artikel om institutionens bestyrelse).

De studerendes repræsentation i lærerråd eller deltagelse i lærerrådets møder, er ikke afklaret, idet nye cirkulærer om lærerråd og de studerendes råd på seminarierne mig bekendt endnu ikke er fremkommet.

På lokalt plan kan følgende situation rides op:

Et egentligt *lærerråd* er i dette undervisningsår blevet etableret på seminariet, således som dets formand, *Aage Hovmand*, beretter andetsteds i dette årsskrift, og det vil naturligvis blive dette råd, der bliver repræsenteret på ovennævnte måde ved fremtidige bestyrelsesmøder.

De studerendes råd på seminariet har allerede virket effektivt i flere år, med i alt 9 repræsentanter – 3 fra hver klasse.

Kontakt-
udvalg

Kontakten mellem ledelse, lærerråd og de studerendes råd etableres for tiden ved såkaldte kontaktudvalgsmøder. Disse afholdes normalt hver tredje uge med deltagelse af det samlede antal medlemmer af de studerendes råd, lærerrådets forretningsudvalg og undertegnede.

En bedømmelse af situationen indtil denne dato er fra min side i mange henseender positiv.

Dette forsøgte jeg også at give udtryk for i min tale til det dimitterende hold i marts måned.

Det er positivt, at de forskellige parter kommer frem med

deres synspunkter, således at de beslutninger, der træffes, i videst muligt omfang bliver prægede af disse synspunkter.

Det er positivt, når alle implicerede parter gennem medindflydelse bliver inddraget i *ansvaret* for projekternes gennemførelse.

Det skal dog ikke skjules, at disse nye »styreformere« giver problemer for os allesammen.

Der er først og fremmest et tilvænningsproblem, der består i, at når flere instanser skal inddrages i en afgørelse, må kommunikationen mellem dem være i orden – og det er i sig selv et ret stort problem i vor fortravlede tid. Det betyder blandt andet mange møder, og for dem, der skal deltage i hovedparten af disse møder, er det særdeles tidkrævende. Dette problem føler jeg selv meget stærkt.

Det er derfor ikke så urimeligt, som mange vil hævde, om der i undervisningsplaner og pligtige skematimer blev taget hensyn til dette. Der burde nok indføres periodiske »rabaldermøder«, der muligvis kunne afhjæpe mangelen på kommunikation mellem de enkelte instanser og mellem »medlemmerne« af disse instanser.

Jeg har i de sidste par år gjort spæde forsøg i denne retning med fællestimer for alle 3 klasser, og deltagelse af de lærere, som måtte have lejlighed hertil.

Endvidere har vi i år forsøgt at gøre *morgensangen*, der nu kun afholdes to gange om ugen, til en form for kontaktformidling, men med et meget magert resultat. Der er for mange B-mennesker!

Det kan vel heller ikke skjules, at det giver visse vanskeligheder, at den studerende part i samarbejdet er så stærkt skiftende. Ønsker om ændringer kan ofte for os andre være noget egoistisk prægede, og når følgerne af de indførte ændringer viser sig, så er det helt andre studerende, man må vurdere resultaterne sammen med. Det er vel i det hele taget svært for os alle at leve op til et demokratisk ansvar, og særlig svært for en flok unge mennesker, – men det er så uhyre vigtigt, at det nok

Kontinuitet

er værd at bruge tid og kræfter på – og værd at tage alle de skuffelser, det også giver.

Lærerstabten.

Der sker jo næsten altid ændringer i medarbejderstabten i løbet af et år, og det undgik vi heller ikke i 1969.

Smerteligt var tabet af frk. Eli Laudrup, der døde i august. Det var et tab, der *fagligt* vil føles stærkt; men det stærkeste savn vil mange af os føle ved ikke mere daglig at kunne nyde gavn af hendes dybe, menneskelige dannelse.

Hun var en personlighed, der med intelligens og medfødt evne kunne lytte til og interessere sig for andres problemer – hvor er det egentlig en stor evne at have.

Kortvarigt vikarierede frk. Inga Kristoffersen for frk. Eli Laudrup, bl. a. ved at føre 2' klasse op til eksamen i husligt arbejde.

For resten af dette skoleår vikarierer *Elly Hansen* (Elly Jensen 1966) hvad angår rengøringsundervisningen for 1' klasse, medens Britta Lambæk og Henny Langkjær klarer den øvrige del af frk. Laudrups undervisning.

Stillingen er i øvrigt opslået ledig, men endnu ubesat.

Lærer Øst, der i flere år har undervist i matematik og fysik som timelærer, blev fra august ansat som lærer ved Holbæk seminarium, hvorved vi delvis mister en værdifuld lærerkraft. Lærer Øst fortsætter dog mindst dette skoleår ud, men har måttet overlade øvelserne i fysik til sin tidligere kollega på Sorø Borger- og Realskole, lærer *Bent Pedersen*.

Som nævnt i sidste årsskrift forlod *Ellen Margrethe Hansen* husholdningsseminarierne og Husholdningsrådet til fordel for Specialkursus i Aarhus, og i hendes sted har siden undervisningskonsulent *Kaj Alsing* fra Tekstilforskningsinstituttet virket som lærer i faget tekstillære.

Vi har søgt at få ansat en kandidat fra Nordisk Husholdningshøjskoles tekstillinie, men det synes ikke at lykkes.

En yderligere tilspidsning af lærersituationen fra april har Henny Bjerre Christensens meddelelse om, at hun ønsker at holde op, medført. Jeg håber, at vi finder en løsning.

Jeg vil slutte denne årsberetning med en tak til alle, der har medvirket til Ankerhus' trivsel på så mange fronter.

Det gælder elever, lærere og de mange andre medarbejdere i det daglige – men det gælder også i høj grad alle de mange tidligere elever ude i landet, hvis støtte vi ofte føler.

Tak for 1969, og lad os gå ind i halvfjerdserne med fortrøstning til udvikling og fremgang, ikke mindst på det menneskelige område.

Eli Laudrup til minde

Efter flere måneders svær sygdom døde Eli Laudrup den 31. april på St. Lukas Stiftelsen. Indtil få uger før sin død håbede hun at kunne føre seminariets 2. klasse op til eksamen i husligt arbejde, men glædede sig for øvrigt til at nyde sit otium som pensionist sammen med sin søster i barndomshjemmet i Charlottenlund, efter at hun fra april 1970 forlod seminariet. Dog, sådan skulle det ikke være.

Eli Laudrup var født den 25. maj 1902 som datter af kontorchef hos Hagerup Aage Laudrup og hustru Franciska. Hun tog studentereksamen i 1921 fra Ordrup Gymnasium og derpå filosofikum ved Univeristetet i København. I adskillige år derefter var hun lærerinde ved Marie Mørks Skole i Hillerød og opholdt sig også en overgang i England. Til maj 1926 blev hun optaget i 1. klasse på Ankerhus og dimitteredes med et fint eksamensresultat i marts 1928. I sit første år som nybegt husholdningslærerinde virkede hun som undervisningsassistent på seminariet, var derefter i nogle år lærerinde på Korinth Landbrugs- og Husholdningsskole, men søgte så over i en lederstilling på Hvidøre diabetikerhospital, hvor hun var afholdt af alle. I 1943, da Magdalene Lauridsen overdrog forstanderhvervet til undertegnede, var vi enige om, at Eli Laudrup burde knyttes til seminariet, og hun modtog – trods mange betænkeligheder – tilbudet. De 26 år, hun virkede på Ankerhus, først som lærer i husligt arbejde, senere tillige som bestyrerinde på seminariet efter Marrence Tarp, var efter hendes eget udsagn en lykkelig tid. Hun

gik med liv og sjæl op i sin gerning, men forsømte ikke derfor at tage sig af sin gamle mor og sin ensomme søster i den udstrækning, det lod sig forene med arbejdet på seminariet.

Som elev var Eli Laudrup af høj kvalitet – begavet, flittig, venlig og munter –, og for de kammerater, det kneb for, var hun til uvurderlig støtte. Som lærerinde var hun inspirerende og kompetent, som kollega hjælpsom og loyal, i institutionens bestyrelse en trofast støtte for elever som kollegers interesser. I sin daglige færd glemte hun aldrig, at den enkelte elev kunne trænge til ikke blot faglig hjælp, men også medmenneskelig forståelse og en håndsækning til løsning af personlige problemer, og i sygdomstilfælde var hun altid på pletten og tog affære, så alle følte sig trygge derved. Det var intet tilfælde, at seminariets 3. klasse in pleno tog til hendes bisættelse i København.

Nu er Eli Laudrup borte, men hendes minde vil blive holdt i ære på Ankerhus og i hendes kollegers og tidligere elevers hjerter.

Folmer Dam.

Magdalene Lauridsens fond

Regnskabet for 1969 var ved redaktionens slutning endnu ikke afsluttet. Ved juleafslutningen 1968 uddeltes følgende stipendier:

Ingrid Westh, 2. kl., 600 kr.

Clara Mogensen, 3. kl., og Elisabeth Toft, 3. kl., hver 500 kr.

Ved nytårsfesten 1969 tildeltes Henny Olsen, 3 mdr.s elev, 300 kr.

Året 1969 på

Gl. Ankerhus Husholdningsskole

Et sikkert tegn på, at året er ved at være gået, er årsskriftets forberedelse pr. 1. november. Årsskriftet kommer som en hilsen fra skolen til tidligere elever og andre venner – og sådan vil jeg gerne sende denne hilsen fra husholdningsskolen.

I et årsskrift må det være naturligt dels at kaste blikket tilbage, men også at tænke fremad. Tænker jeg på skoleåret, tænker jeg også på årets forløb i naturen; der er lyse dage, mørke dage, der er kolde dage, og nogle, der er alt for varme, nogle er glade og flyver af sted, andre tunge og føles lange. Som naturen er afhængig af de skiftende dage, er skolelivet det også, og der er det til fælles, at de mørke og kolde dage er naturlige, men det er de lyse og glade, vi mindes og lever videre på.

1969 vil jeg mindes for mange skønne solskinsdage, der også gav tørke, som hæmmede væksten, og regn, der så smukt gav fornyelse igen. Jeg tænker på alle de friske unge, der året igennem har fyldt skolen med liv, arbejde og glæde på en måde, jeg vil sige alle tak for.

Undervisningen på de forskellige kursus har været tilrettelagt efter samme retningslinier og planer, som påbegyndtes det foregående år, men hvert elevhold har sine behov og interesser, der giver mulighed for udbygning inden for rammerne, og at tage aktuelle emner op.

Som vi gerne vil følge det nye op, vil vi gerne bevare de ting, vi mener har værdi for undervisning og skolelivet; derfor kan de begivenheder, som her berettes om, let blive gentagelser. Det gælder de virksomhedsbesøg og udflugter, vi supplerer undervisningen med. Vi er alle steder blevet meget vel modtaget og har fået en grundig gennemgang af de pågældende virksomheder; det har givet indsigt i moderne produktion, handel og arbejdsvilkår.

Som det er værdifuldt at tage ud, har det betydning, at her kommer gæster. På det punkt er det elevfesten, der er årets største begivenhed. Det er med spænding, vi begynder at tælle op: vil tidligere komme? Der er så meget at konkurrere med – ferie, rejser, familien, børn, børnebørn og kæresten – og så uvissheden, om der nu kommer andre og tilstrækkeligt mange fra éns eget hold. Trods alle betænkeligheder kom der igen i år det samme deltagerantal som de foregående år, samme gode kammeratlige stemning og gensynsglæde, der udtrykkes så forskelligt. Der var vel også skuffelser over de kammerater, man

havde regnet med at træffe, men som udeblev. Var det ikke en idé inden for hvert hold at sætte en aktion i gang, så uvisheden for at træffe kammerater blev mindre? Det er mit indtryk, at mange flere har lyst, men det lille puf fra en kammerat mangler. Tidspunktet er fastlagt, så dagen kan reserveres i god tid. Tak til alle, der kom! På gensyn til flere næste år!

1969 blev året, hvor skolekøkkenet blev moderniseret, selv om det har været på tale flere år, forberedt og planlagt, indsendt ansøgning om godkendelse, rykket flere gange, så var det meget forskellige følelser, der udløstes, da tilladelsen kom.

30. maj spiste vi til middag i køkkenet kl. 12, hvor alt var som sædvanlig. Kl. 13 rykkede 4 mand ind og begyndte at bryde fast inventar ned, medens frk. Balle og 3 mdr.s skyndsomt samlede service, redskaber m.m. sammen og flyttede madvarer i sognekøkkenet. Kl. 16 var køkkenet ribbet fra loft til gulv og fra væg til væg; dette gjaldt også spisekammer, bikøkken og skurestue. Herefter beslaglagde håndværkerne køkkenet til den 27. september, hvor vi kunne samle seminariets lærere, frk. Tarp og flere med 8 mdr.s eleverne til en kop formiddagskaffe i det nye, smukke, omtrent færdige køkken.

Vi havde fulgt arbejdet i 4 måneder og set, at håndværkerne virkelig gjorde en personlig indsats for, at rektor Nedergaard og arkitekt Langkjærs gode planlægningsarbejde skulle lykkes. Vi så, det var lykkedes trods bundne rammer og uforudsete hændelser, men hvordan ville det virke på alle, som havde oplevet den egen stemning og hygge, der var forbundet med skolekøkkenet, og de mange oplevelser dér. Jeg tænker på, da frk. Lauridsen aftenen før kom ned i køkkenet og hjalp med at finde de pladser, som er bedst til de mange smukke kobbirting, der hørte til før moderniseringen, og næste morgen satte en buket, der fik selskab af endnu en buket fra frk. Tarp.

Da kaffen kom på bordet, og forstander Dam, frk. Lauridsen og frk. Tarp i taler mindedes tiden fra 1906, og udtalte gode ønsker for fremtiden, ja, forbandt fortid, nutid og fremtid, og køkkenet summede af stemmer, – da oplevede vi, at den moderne teknik på bedste måde forenedes med fortidens hygge og velbefindende ved samværet – det nye var brugbart. Nedergaard udtrykte skolens hilsen med en gave til udsmykning efter elevernes valg, og frk. Buckhøj mindedes sine første år på Ankerhus i skolekøkkenet, ved at forære et ur, så eleverne fremover kan følge det nu eneste bevarede af de citater, fru Lauridsen lod male i køkkenet: Vær præcis.

En og anden vil måske tænke: hvordan kan der holdes husholdningsskole i 4 mdr. uden skolekøkkenet? Vi lånte sogne-

køkkenet indtil august. Da 8 mdr.s skulle begynde, og vi så, der ville gå nogle uger mere, møblerede vi kælderlokalerne, »Privaten«, med nogle ting fra skolekøkkenet og fik gode arbejdsforhold med systuen som spisestue.

Vi oplevede, at det er ikke, som man har det, men som man ta'r det, der er afgørende; det gjaldt 3 mdr.s, der måtte flytte ud, og 8 mdr.s, der måtte vente med at flytte ind, samt lærerinderne med frk. Balle i spidsen. Det blev en lærerig og god periode, som vi med glæde tænker på og takker for. Vi glæder os til i de nye forhold med selvstændige arbejdspladser til hver elev, at udbygge undervisningen med opgaver og selvstændige øvelser for de enkelte elever.

Et længe næret ønske er opfyldt; det har kostet arbejde og flere penge, og så står det helt ukendte – fremtidens behov og krav – tilbage. Vil det blive slidt og udnyttet af lærevillige unge, der vil vælge et kursus af den art, vil de kunne hente hjælp til den tid og på den måde, de skal klare deres problemer på?

Husholdningsskolen er et barn af folkehøjskolen med fagligt sigte mod de funktioner, et hjem omfatter. Følger vi drøftelserne om de såkaldte frie skoler netop i disse dage, mærkes brydningerne om mål og midler. Samtidig daler tilgangen af elever – i hvert fald for både landbrugsskoler og for husholdningsskolerne, hvad vi også mærker. Vel naturligt, da disse to erhverv er aftagende i befolkningen. Ja, men hvad med de kommende husmødre, de er ikke aftagende i tal? Nej, men i levemåde.

I en lang årrække var de frie skolers elever modne unge, der valgte et skoleophold, kort før de dannede hjem og familie, de ønskede tid til at udvikle personlige interesser, det daglige arbejdes krav ikke havde levet tid til, og dyrke kammeratskabet med jævnaldrende. Dette var også tilfældet for husholdningsskolens elever. I dag er det de helt unge piger, ofte lige efter skolegangen, der vælger husholdningsskolerne og i fællesskabet med jævnaldrende kammerater, frigøres fra deres hjem og opøver personlig ansvarsbevidsthed og stillingtagen – en afsats før springet ud i erhvervslivets hårde vilkår og ubarmhjertige konkurrence.

Man må spørge: hvad får en 16–17 års pige til at vælge – og betale for – et kursus, hvis formål er at uddanne sig til hjemmets gerning?

Hjem og familie er stadig de fleste pigers drøm; det bliver også deres virkelighed. Men hvad med hjemmets gerning, er det drømmen? Måske – det kommer i hvert fald ofte til udtryk, når vi drøfter tilrettelæggelse af hjemmets arbejde og familiens

deltagelse heri; men ser vi på virkeligheden, er det anderledes. Flere og flere får en uddannelse, der giver flere muligheder, bedre arbejdsvilkår, højere aflønning og større tilfredshed med arbejdet, og de vælger at beholde det, måske bortset fra de perioder, hvor små børn vanskeligt kan forenes med udearbejde.

Om det er den ideelle løsning for hjemmet, kan der siges meget både for og imod, men udviklingen går videre i den retning, og det må vi ikke overse. Skolerne må være med og lære de unge at leve deres liv mellem hjem og arbejdsplads med en god samvittighed. Selv om unge familiers indstilling hertil (måske navnlig de unge mænds) er ændret meget, vil der nok gå nogen tid, før her er ligeberettigelse og kvinderne tør dele ikke blot støveklud og viskestykke (støvsuger og opvaskemaskine) og måske gryderne, men også børnene og disses pleje med manden. Konen kan jo til gengæld hævde sig ved indsigt i andre fællesanliggender som f. eks. økonomien, de faste udgifter og anskaffelse af varige forbrugsgoder i forhold til det daglige forbrug og de fælles indtægter.

Fælles arbejde giver fællesskab, forståelse og respekt for mange af hjemmets aktiviteter. Mon ikke den hurtige overgang fra fælles hjem og arbejde i de store handelshuse, håndværker- og landbohjem, til industrisamfundets stærke deling af arbejde og hjem, hvor familien, ægtefæller indbyrdes, forældre og børn, ikke kender hinandens arbejde, kolleger og kammerater er med til at skabe usikkerhed og gøre mange, unge som ældre, rodløse og ensomme, ja, føle, at de ikke slår til. De »gode gamle« forhold skal vi hverken prøve at tilbagekalde, idealisere eller ignorere, snarere anerkende fællesskabets værdi, og mange menneskers behov herfor. Måske kan den nye tids kortere arbejdstid for alle i familien og højere fællesindtægt til hjemmet give nye muligheder for fritids- og arbejdsfællesskaber i hjemmet, der kan give værdier, som opvejer de ændringer, der sker for hjemmene, med pigernes bedre skolegang, erhvervsuddannelse, udearbejde og større pengeomsætning.

Husholdningsskolernes formålsparagraf er foreslået ændret i takt med tiden – unge piger erstattes af unge mennesker, der foreslås mulighed for erhvervsforberedende kursus med afslutningsprøver; det åbner nye veje. Ikke alle veje fører til et godt mål; målene kan hurtigt ændres. Ser vi fra skolerne frem mod de kommende år, må vi arbejde for at vælge de rigtige veje – veje, der mødes med de veje, de unge vælger, så vi i fællesskab kan følge vejen til de mål, der på en god måde opfylder

de krav, den kommende formålsparagraf omfatter, og som fremover kan gavne samfundet og de fremtidige hjem.

I håb om, at kolleger, skolens venner, tidligere elever og mange kommende elever stadig vil støtte os, der har vort arbejde og virke på Gl. Ankerhus, siger jeg tak for året, der gik, og ønsker mange gode lyse dage i året, der kommer.

Sofie Larsen.

Mindesten og mindeskript for Magdalene Lauridsen

Den 25. april 1973 vil det være 100 år siden, grundlæggeren af Ankerhus, *Magdalene Lauridsen*, blev født. Institutionens bestyrelse har i samråd med elevforeningens bestyrelse besluttet i den anledning dels at udgive et mindeskript, dels at rejse en mindesten.

I mindeskriptet, som bekostes af institutionen, vil Magdalene Lauridsens liv og virke blive skildret af slægt og venner. Et afsnit om hendes barndom og tidlige ungdom, skrevet af hendes søster Ingeborg, er allerede modtaget. Det er tanken at søge hele hendes meget omfattende pionergerning i alle dens aspekter belyst gennem korte artikler af mennesker, der kendte hende og samarbejdede med hende, og skriftet tænkes rigt illustreret.

Om udformningen af mindestenen forhandles der med billedhuggeren Gunnar Hansen, som tentativt har foreslået en mandshøj blå Rønne-sten med Magdalene Lauridsens hoved i medaillon-relief. Enkelthederne er endnu ikke aftalt, men bekostningen anslås til ca. 12.000 kr., som tænkes tilvejebragt ved en indsamling, som er under organisation. Stenen vil naturligvis blive rejst på Ankerhus-området, men den præcise placering er endnu ikke afgjort.

F. D.

Elevforeningen vil som tidligere omtalt gå aktivt ind for denne opgave. Indsamlingen er startet! Girokonto 16 18 19 modtager meget gerne bidrag — store som små. (Bemærk venligst medsendte giroblanket).

Red.

Elevmødet 1969

Elevmødedagen – en af skolens store dage – oprandt lørdag den 6. september, og som sommeren 1969 i øvrigt med sol og varme! Med hensyn til deltagerantal syntes dette års elevmøde at skulle sprænge alle rammer, og hvad kan vel være mere vellykket, end når så mange fra nær og fjern sætter hinanden stævne på den gamle skole for i et øjeblik at mindes tidligere glæder, sorger, strabadser og meget andet.

Ved aftenmødet lørdag var deltagerantallet omkring de 250. Ved middagen om søndagen lidt færre, men dog så mange, at vi ikke på seminariet traditionen tro kunne samles i salen, men en del måtte spise i ØKs spisestue. Stemningen var dog ikke af den grund mindre, end den plejede at være, og forbindelsen mellem de to spisesteder blev livligt opretholdt ved hjælp af mikrofon og højttaleranlæg. Blandt de mange fremmødte var bl. a. 50 pct. af 14 husholdningslærere, der i 1929 dimitteredes fra Ankerhus, og som altså i år havde 40 års jubilæum. Endvidere var der 28 af 36 dimittender fra 25 års jubilæums-årgangen 1944 samt mange 30, 20 og 10 års jubilarer.

Til aftenunderholdningen havde eleverne som sædvanlig tilrettelagt en revy, men som følge af frk. Eli Laudrups død og bisættelse dagen før, blev dette revyindslag strøget. I stedet viste de nuværende 3. klasse elever lysbilleder fra deres egen udstilling i sommer og berettede om arrangementet. Efter kaffebordet sluttede man på traditionel festlig vis med et fakkeltog fra Gl. Ankerhus til Ankerhus' hovedbygning.

Efter morgensangen på plænen foran husholdningsskolen indledtes søndagens program med et foredrag af tidligere lærer på skolen lektor Ejev. Nordahl Svendsen, Sorø, med emnet »At blive blind«. Det blev til et gribende møde med en god gammel bekendt, der endnu en gang formåede at holde sine »elever« fanget.

Ved generalforsamlingen, der fandt sted umiddelbart efter, udtalte fhv. seminarirektor Folmer Dam smukke mindeord om Eli Laudrup. Formanden Ingefred Juul Andersen aflagde beretning og omtalte bl. a. arbejdet omkring og med rejsningen af mindstenen for fru Magdalene Lauridsen (bemærk venligst medsendte giroblanket). Regnskabet blev aflagt og sammen med beretningen godkendt af forsamlingen. Ved valget blev fru Henny Bjerre Christensen genvalgt; det gjaldt også suppleanten fru Britta Lambæk samt de to revisorer frk. Ellen Petersen og fru Rebekka Astrup Jørgensen, begge Sorø. Frk. K. Buckhøj, som i bestyrelsen har repræsenteret husholdningsseminariet og

virket som mangeårig kasserer, blev afløst af frk. Ingrid Krabbe Larsen (Regenskøkkenet). Formanden takkede frk. Buckhøj for vel udført arbejde, og frk. Margaret Lauridsen overrakte en af hende tidligere given mindekrans (nål) fra mor Magda's tid. Frk. Ingrid Larsen blev af formanden budt velkommen i bestyrelsen. Under punktet eventuelt oplystes bl. a., at Folmer Dams nyreviderede sangbog var klar til salg. (Den kan i øvrigt købes ved henvendelse til foreningen for en pris af 10 kr. pr. stk.). Endvidere drøftedes mindstenens udførelse m. m. Bestyrelsen gjorde ligeledes opmærksom på, at man påtænkte en revision af foreningens love, således at disse og det nydannede lærerråds love kunne stemme nogenlunde overens på de vigtigste punkter. Weekendhytten, som tilhører elevforeningen, men er beliggende på frk. Margaret Lauridsens jord, er ved at miste sin glans, og man bør have for øje, om en eventuel vedligeholdelse bør foretages. Som sidste punkt under eventuelt fortalte såvel rektor Nedergaard som formanden Folmer Dam om skolens daglige liv, om tilskudslove, adgangsbetingelser og ikke mindst om det store vedligeholdelses- – ja, da også ombyggnings- og nybyggnings-program.

Resten af dagen forløb i festligt kammeratligt lag. Tak til dem, der kom, og på gensyn og velkommen til mange andre i 1970!

H. B. C.

På Gl. Ankerhus kunne vi også i år byde mange »fruer og frøkener« velkommen – repræsenterende 18 forskellige hold 3, 5 og 8 mdr.s tidligere elever. Årene 1915, 1920, 1928 svigtede heller ikke i år, men mødte med hver en repræsentant.

En 40 års jubilær Karen Olesen, meget trofast, ene på skansen – og dog ikke: hendes lærerinde fra dengang, Olga Reppien, fejrede sit 50 års jubilæum som elev og delte lørdag aften med os. Det gjorde Ingrid Knudsen fra Rosted også, som dog »kun« var 25 års jubilær – vi mindedes bl. a. Bente v. Holstein-Rathlou, der kom til skolen og mellem bagagen havde sin lille fugl, som hun ikke kunne undvære – den fik lov at dele værelse med hende.

Ja, mange oplevelser gennem årene havde man lyst til at genopfriske, desværre får man jo ikke talt med hver enkelt. Hver især har sikkert oplevet meget, siden de var elever her på skolen, som det kunne være spændende at høre om – men opmuntrende er det for os at møde de kendte ansigter igen.

Tak for det og på gensyn!

M. L.

Skolekøkkenet før og nu

Skolekøkkenet på Gl. Ankerhus, der byggedes i 1906, og som i årenes løb trods forskellige reparationer og fornyelser havde bevaret sit oprindelige »ansigt«, er nu opstået som en »Fugl Fønix« i ny og tidssvarende skikkelse, ukendelig fra før.

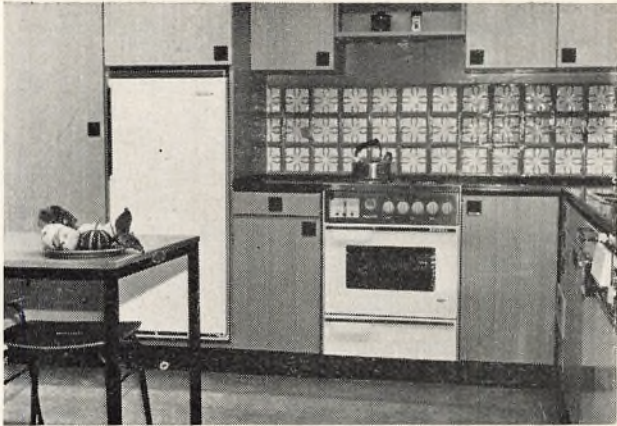
Alt kan ikke vare evigt, og selv om jeg knuste en tåre, da man begyndte at hamre løs på vægge og loft, må man jo glæde sig over fornyelsen og ønske og håbe, at mange unge piger i fremtiden vil glæde sig over at færdes der og høste den viden, der er brug for i 1969 og fremover.

Som anført i skolens første jubilæumsskrift byggedes ved hjælp af faster Maren på Grønvang et dejligt flisebeklædt skolekøkken. Af disse fliser blev der nu reddet så mange, at man i det gamle spisekammer fik lavet et lille nydeligt arrangement i forbindelse med et lille lækkert familiekøkken, indrettet hensigtsmæssigt og funktionsrigtigt med alle moderne hjælpemidler lige ved hånden — sådan som man finder det i næsten enhver moderne bebyggelse.

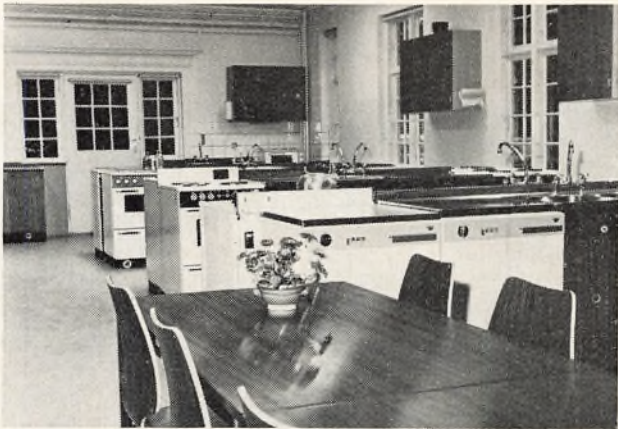
Skurestuen (før 1906 gedestald) har også fået en »make up«,

Det skal være galt, før det bliver godt.

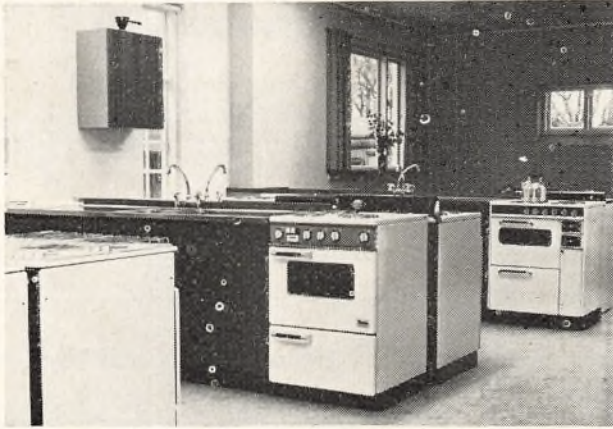
Faster Marens gamle fliser i nye omgivelser.

Glimt af »spisekrogen«.

i nutidens sprogbrug kaldet »grovkøkken«. Nogle husker måske endnu, hvordan man dengang hver dag skurede gryderne under bunden og kridtede dem for lettere at få dem rene, når de igen var blevet sodede efter at være brugt på komfurerne.

Selve skolekøkkenet fremtræder i sin nye skikkelse meget smukt, indrettet efter de nye undervisningsmetoder — »bikøkkenet« hævet i højde med er blevet en hyggelig »spisekrog«.

Nye arbejdssteder.

Oprindelig var det elever, der skulle være husholdningslærerinder — eller rettere vandrelærerinder, som de fleste vitterlig var og kaldtes — som fik deres undervisning der. På det første hold var bl. a. frk. Tarp, hvis tilstedeværelse vi kunne glæde os over ved den første kop indvielseskaffe. Holdet blev modeller til de yndefulde unge piger i lange kjoler, forklæder og ærmer, plukkende æbler, som af Miss Jess (malerinde M. Jessen) blev til decorationen på endevæggen — ja, sådan gik man klædt dengang.

Sentensen »Vær præcis« er bevaret på sit gamle sted — det maner jo ikke alene til, at man skal være færdig med maden til tiden, men jo lige så meget til, at man skal være præcis med det, man siger og gør, d. v. s. stole på. De øvrige sentenser stod bl. a. på de to skorstene, som der jo ikke er brug for mere — flere af disse »tankesprog« har vel heller ikke rigtig forståelsens klang i nutidens øre — og dog: »Sladder dør for god kvindes dør« — hvad betyder det f. eks. ikke mellem en flok kammerater på en skole? Jeg vil gerne slutte med »Som husmoder — så hjem«, dette skrev fru Lauridsen ofte i elevernes kammeratbøger for at understrege, at husmoderens gerning i høj grad er med til at præge hjemmet, hvor hun har mulighed for at skabe megen glæde og tryghed, således at man glæder sig til at komme hjem, både store og små.

Dette blev næsten til en »historisk« hilsen — specielt til gamle elever fra skolekøkkenet — som før skrevet: kom, se — og glæd Dem!

Margaret Lauridsen.

Forbrugerkundskab

Den 20.—24. oktober 1969 holdt Nordisk samarbejdskomité for husstellundervisning et kursus i forbrugerkundskab ved komiteens norske afdeling. Seminarielærer fru Inge Møller deltog og beretter hermed.

Programmet for de 5 dage var:

1. dag:

Dosent, dr. philos. Harald T. Andersen: Norden i en sulten verden.

Dosent, dr. philos. Fr. C. Gran: Vort fremtidige kosthold. Realitet og ønsketænkning.

Universitetslektor Berit Aas: Hvad ved vi, og hvad bør vi vide om forbrugernes behov og ønsker om vare- og tjenesteplysning?

Om aftenen besøg på Nordisk Husholdningshøjskole, hvor der blev givet orientering om ernæringslinien, samt omvisning i de lokaler, hvor de studerende arbejder.

2. dag:

Studierektor Inger Nyberg, Stockholms stads hushålls- og sömnadsskole, og seminarielærer Brynhild Wikland, seminariet for huslig uddannelse i Stockholm.

Orientering om undervisningsoplæg og erfaringer fra undervisningen i forbrugerkundskab.

Om eftermiddagen var der gruppearbejde over følgende emner:

1) Find ud af, hvordan producenter og detailhandel forsøger at nå de tre store forbrugergrupper: a) teenagere, b) børnefamilier, c) pensionister.

2) Hvordan ser sortimentet ud i et varehus eller større detailhandel med afdelinger for de samme tre forbrugergrupper?

3) Forsøger man at skabe et specielt miljø ved købet for forbrugergruppen?

4) Findes der nogen service, som henvender sig direkte til gruppen?

5) Forsøg at forestille Dem som: a) teenager, b) børnefamilie med to børn, c) gammel og meget gangbesværet.

Hvordan er det at være forbruger i de respektive grupper i det varehus eller det område, som De studerer?

3. dag:

Arkitekt Torbjørn Hansen: Bolig og boligmiljø som forbrugsvare. De enkelte forbrugergrubbers behov.

Arkitekt Carsten Boysen: Hvilket hensyn vises der ældre og handicappede?

Om eftermiddagen gruppearbejde over emner i tilknytning til formiddagens foredrag.

Om aftenen aflagdes besøg i forbrugerrådet med orientering om arbejdet der. Lokalerne, der kunne beses, mindede i opbygning meget om lokalerne i Byggecentrum, Gyldenløvsgade i København.

4. dag:

Paneldiskussion ved: universitetslektor Gunnar Bramness, leder af forbrugerrådet Bjørn Gudbrandsen, afdelingsleder i forbrugerrådet Inger Valle og direktør Kværk (reklame).

Emnerne var: Moderne markedsføring; Samfundsøkonomiske, privatøkonomiske og juridiske synspunkter.

Sekretær i komiteen, cand. oecon. Liv Kjelland Bauck: Orientering om arbejdet i Nordisk komité for konsumentspørgsmål. — Orientering om varefakta.

5. dag:

Formiddagen var helliget Naturvernåret 1970: Naturvernårets sekretær Per Valset; professor, d. philos. Ragnhild Sundby, Norges Landbrukshøgskole; helsedirektør Karl Evang.

Direktør Adolf Hals, Statens uddannelsessenter for helsepersonell: Samarbejdsformer, arbejdsmiljø og trivsel.

Programmet om undervisningsoplæg og erfaringer fra undervisningen i forbrugerkundskab ved Inger Nyberg og Brynhild Wikland fortjener at uddybes lidt mere. Derfor følger her en studieplan for et årskursus i fagskolen. I alt 70 lektioner.

Forbruger, 8—10 lektioner: Forbrugersituationer — Forbrugersynspunkter — Forbrugergrupper.

Forbrug, 4—6 lektioner: Totalforbrug — Forbrugsfordeling.

Distribution og salg, 10—12 lektioner: Salgsformer — Markedet — Distribution.

Produktion, 8—10 lektioner: At producere varer — At producere tjenesteydelser — Produktudvikling.

Forbrugeren på markedet, 10—12 lektioner: Markedsføring — Pris — Service — Reklame.

Forbrugeroplysning, 4—6 lektioner: Hvem hjælper forbrugeren?

Indkøbsvejledning, 22—24 lektioner: Planlagt køb — Levnedsmidler — Bolig — Klæder — At købe tjenesteydelser — Fritid.

Forbrugsprognose, 4 lektioner: Du og morgendagens forbrug — Miljø-ansvar.

Til hvert af disse emner var der udarbejdet et flipover-materiale eller lavet materiale i form af udklip og plancher, som gav eleverne bedre mulighed for at sætte sig ind i situationerne.

Inger Nyberg og Brynhild Wikland arbejder for tiden med en undervisningsbog til brug i de svenske skoler. Selv om den er baseret på svenske forhold, er der uden tvivl en masse, der kan overføres til de øvrige nordiske lande.

En ting, der blev understreget mange gange, var, at i dette fag skal der undervises i fremtiden og ikke i det, vi har passeret.

Inge Møller.

Lærerne på det ganske Ankerhus sender hilsen og ønsker godt nytår.

Thea Rasmussen. Karoline Buchhøj. Krista Laursen. Ester Pedersen.

Henny Langkjær. Mary Sibbern. Ingrid Krabbe Larsen. Olav Nielsen.

Else Hansen. Britta Lambæk Nielsen. Nico og Folmer Dam.

P. F. Truelsen. A. C. Øst. Ellinor og Aage Hovmand. Ilse og Knud Færch.

Gunhild Ørnstrup. Inge Møller. Karen Clausen. Bente Balle.

Kirsten Holmboe. Lisbeth Skaste Poulsen. H. P. Frederiksen.

Henny Bjerre Christensen. Ein. Blach. Anna Eriksen. Ingeborg Højer.

H. C. Olsen. Svend Olsen. Kaj Alsing. G. Goeskjær. Gerda Mayntzhuseu.

Ellen Frydenlund. Margaret Lauridsen. Sofie Larsen.

Else og Gustav Nedergaard.

— sammen med

Agnes Eliasson. Marie Broholm. Marence Tarp. Ingrid Saxtorph.

Julle og S. A. Lundgaard.

Forebyggelse af belastnings sygdomme

Undervisningen på husholdningsseminarierne

Af aut. fysioterapeut *Ellen Frydenlund*

De senere års mekanisering på næsten alle områder har desværre vist sig at have en uheldig virkning på mennesket. En meget stor del af de arbejdsprocesser, der tidligere udførtes manuelt, er overtaget af maskiner – en faktor, som set fra produktionssiden er et stort gode, men som har betydet, at muskellkraften er blevet mindre og mindre nødvendig. Mod forventning har dette forhold vist sig at resultere i en nedbrydning af den menneskelige fysik og til en uhyggelig stigning i de såkaldte belastningssygdomme.

På flere og flere arbejdspladser og læreanstalter har man indset nødvendigheden af at afbøde dette forhold, dels ved indførelse af pausegymnastik og dels ved undervisning i arbejdsfysiologi og arbejdsteknik i håb om, at man gennem oplysning kan få medarbejdere og elever til aktivt at gå ind for forbedring af arbejdsmetoder og dermed forbedring af konditionen.

Siden uddannelsen af husholdningslærere blev udvidet til tre år, har faget »Arbejdsteknik« figureret på timeplanerne på seminarierne. Undervisningen er tilrettelagt med det formål at give eleverne forståelse af de normale funktioner. Til en begyndelse orienteres eleverne om, at belastningssygdomme er lidelser i bevægeorganerne, og at de til en vis grad kan undgås ved »at holde sig i form« og ved at arbejde mere hensigtsmæssigt.

I den anatomisk-fysiologiske undervisning gennemgås rygsøjlels konstruktion, bevægelser og belastninger i detaljer. De almindeligste ryglidelser nævnes, og discus prolaps, som i de alvorligste tilfælde kan blive invaliderende, forklares til bunds. Leddene gennemgås generelt, hvordan de er opbygget, og hvordan de helst skal bruges. Herunder oplyses om slidgigt som følge af yderstillingsbelastninger samt den meget uheldige indflydelse, disse stillinger har på ledbåndene, hvis stabiliserende virkning på leddene nedsættes med mulighed for alvorlige lidelser som følge.

I afsnittet om musklerne lægges stor vægt på, at eleverne får nøje fornemmelse af egen muskelfunktion. Gennem varierende eksempler prøver de forskellen mellem statisk og dynamisk muskellarbejde, idet formålet er at bibringe eleverne forståelsen af, hvorledes det nedsatte kredsløb ved statisk muskellarbejde giver risiko for infiltrationer med smerter og nedsat arbejdsevne til følge. Endvidere forklares, hvordan en mængde af vore

daglige arbejdsbevægelser er ensidige, hvorved forkortelse af nogle, forlængelse af andre muskelgrupper kan få uheldig indflydelse på både holdning og ledfunktioner.

Åndedrættets og kredsløbets betydning for transport af nærings- og affaldsstoffer såvel som nervesystemets betydning for indlæring af bevægelser bliver grundigt gennemgået og hyppigt repeteret, når undervisningen efter endt teori går over i den mere praktiske del. Her indøves og rettes alle arbejdsprocesser i forsøg på at opnå bedre arbejdsbevægelser, idet det nøje forklares, at en fortsættelse af eventuelle dårlige arbejdsvaner – uanset om de i øjeblikket ingen gener giver – kan blive til ubehagelige belastningssygdomme senere i livet. Udgangsstillinger til såvel stående som siddende arbejder indøves omhyggeligt, og samtidig gøres opmærksom på, at en stilling, hvor god den end er, aldrig er god, hvis den indtages for lang tid ad gangen, på grund af det statiske muskelarbejde. Betydningen af det rette værktøj pointeres kraftigt. En stor del af det værktøj, som findes på markedet i dag, tilgodeser slet ikke de arbejdsfysiologiske krav; skæfterne er ofte for tynde eller glatte, hvilket kræver unødvendige spændinger for blot at holde fast på værktøjet.

I praktikken lægges endvidere vægt på at lære eleverne at graduere muskelaktiviteten i takt med arbejdskravene, idet erfaringen har vist, at adskillige mennesker bruger unødvendigt meget muskelarbejde til små, lette arbejder, hvilket resulterer i unødvendig spænding med risiko for infiltrationer. Eleverne opfordres til nøje at iagttage hinanden, idet en optræning til iagttagelse af uheldige vanestillinger er en stor hjælp den dag, de selv skal korrigere andre. Med henblik på den omtalte graduering af muskelarbejdet lægges der ved gennemgangen af det praktiske arbejde først vægt på de »lettere« arbejder: kartoffelskrælning etc., hvortil kun anvendes fingermuskler i bøj- og strækkebevægelser. Dernæst piskning af lette ting med løst håndled, senere røring, hvor hele armen tages i anvendelse, eventuelt to arme, hvis substansen yder modstand. Der fortsættes med kraftigere arbejde, hvor benene tages i brug for gennem vægtoverføringer at overtage en del af armenes og ryggens bevægelser.

Desværre giver den til undervisningen afsatte tid og heller ikke lokalerne mulighed for at give eleverne den fysiske træning, som burde ledsage undervisningen. I muligt omfang gennemføres dog et øvelsesprogram for at styrke fødderne, og eleverne opfordres kraftigt til gennem gymnastik eller anden sport at forbedre deres kondition og derigennem mindske risikoen for belastningssygdomme.

Ellen Frydenlund.

Lærerråd på Ankerhus

Den 6. juni 1956 udsendte undervisningsministeriet et cirkulære om lærerråd ved seminarierne. I dette cirkulæres paragraf 1 står: »Lærerrådet består af seminariets forstander og lærere — herunder aspiranter og timelærere — samt lederen af seminariets øvelsesskole. Lærerrådet vælger selv sin formand og fastsætter sin forretningsorden.«

I de øvrige paragraffer fastlægges lærerrådets arbejdsopgaver.

Dette cirkulæres bestemmelser har flere gange været drøftet ved lærermøder på Ankerhus. På et lærermøde den 17. marts 1969 blev der nedsat et udvalg til at bearbejde cirkulæret, så det blev tilpasset forholdene på Ankerhus.

Udvalgets arbejde resulterede i, at man ved et lærermøde den 28. april kunne vedtage nedenstående regler for lærerråd ved Ankerhus. På samme møde valgte man forretningsudvalg, der kom til at bestå af Else la Cour Hansen, Krista Laursen og Aage Hovmand med sidstnævnte som formand.

Regler for lærerråd ved Ankerhus husholdningsseminarium

I henhold til: Undervisningsministeriets cirkulære af 6. juni 1956

§ 1.

Lærerrådet består af seminariets forstander og lærere — herunder aspiranter og timelærere — samt lederen af seminariets øvelsesskole.

Lærerrådet vælger selv sin formand og fastsætter sin forretningsorden.

Rådet vælge desuden 2 medlemmer, der sammen med formanden udgør forretningsudvalget.

Formanden er på valg hvert år, de to medlemmer hvert andet år, første gang ved lodtrækning. Valgene foregår skriftligt med almindelig stemmeflerhed. Forslag til valgene skal skriftligt sendes til formanden 8 dage før mødet. Foreslåede, ikke valgte kandidater til formandsposten betragtes som opstillet til forretningsudvalget. Valgene foretages på et lærerrådsmøde omkring slutningen af skoleåret.

§ 2.

Lærerrådet holder møde, når formanden finder det fornødent, når seminariets forstander begærer det, eller når det forlanges af en fjerdedel af rådets medlemmer.

Formanden sammenkalder rådet med angivelse af dagsorden. Til denne kan ethvert medlem stille forslag. Sådanne forslag afgives til formanden og forstanderen senest 8 dage før mødet og skal af formanden ufortøvet meddeles skriftligt til medlemmerne.

§ 3.

I lærerrådets behandles spørgsmål om:

- a) elevernes optagelse,
- b) opflytning fra 2. til 3. klasse (bekendtgørelsens § 18),
- c) bortvisning af elever,
- d) indstilling til afsluttende eksamen,
- e) undervisningsplan,
- f) de fag, med hvilke ledige lærerstillinger skal opslås,
- g) samarbejde med ledelse og elevråd bl. a. gennem observatører ved bestyrelses- og elevrådsmøder,
- h) forslag til større nyanskaffelser på de forskellige afdelinger,
- j) nedsættelse af udvalg og valg af repræsentanter til varetagelse af særlige opgaver.

§ 4.

Lærerrådet kan ved behandling af skriftlige forslag fra elevrådet tilkalde repræsentanter for rådet til mundtlig forhandling, jfr. cirkulære af 6. juni 1956 om elevråd ved seminarierne, § 3.

§ 5.

Lærerrådet er beslutningsdygtigt, når to trediedele af medlemmerne er til stede. Lærerrådets beslutninger træffes ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende. Til beslutning om indstilling om udskillelse af afgjort uskikkede elever og om bortvisning af elever kræves desuden flertal for beslutningen blandt forstanderen og de lærere, der har undervist de pågældende.

Lærerrådet skal, forinden indstilling om bortvisning træffes, påse, at eleven har haft lejlighed til at fremføre sine synspunkter, jfr. cirkulære af 6. juni 1956 om elevråd § 3.

§ 6.

Når lærerrådet ikke kan indkaldes i en ferie, afgøres sager af uopsættelig karakter af forstanderen.

§ 7.

Over lærerrådets forhandlinger føres protokol.

Mindretal kan kræve optaget et kort diktat vedrørende særstandpunkter. Protokollen oplæses og underskrives af formanden og referenten.

§ 8.

Ovenstående regler revideres, når der foreligger et nyt cirkulære fra undervisningsministeriet.

Vedtagelse af ovenstående regler har ikke betydet en revolution i forhold til tidligere anvendt praksis, men må betragtes som et naturligt led i en roligt fremadskridende proces, hvor alle instanser på skolen drages mere og mere aktivt ind i arbejdet med løsningen af de foreliggende opgaver.

Aage Houmand.

Hilsen fra en gammel elev

Kære alle gamle elever fra Gl. Ankerhus og seminariet!

Siden det blev mig bekendt, at jeg skulle give et lille bidrag til årsskriftet, har jeg tænkt meget på, hvad jeg skulle skrive til jer. Jeg kom til at tænke over, hvorfor man vælger et arbejde (en gerning), og hvilke overvejelser man gør, inden man vælger.

Jeg tror lige så godt, vi kan indrømme det: For at trives må vi have en gerning — et arbejde — vi er glade for, hvad enten det er i hjemmet eller uden for hjemmet. Om vi trives i vort arbejde, afhænger for en stor del af, om det giver os mulighed for at yde en personlig indsats, som vi kan se resultater af, og til dels også, at vi mærker, at nogen sætter pris på os for det, vi yder. Det sidste skal man bare ikke forvente på samme måde som normal lønforhøjelse. Men følelsen af at være værdsat kan kun få mennesker undvære.

De, der kan omtale deres arbejde som et kald (livsstilling), tror jeg er få; de fleste af os må nøjes med »et erhverv«, »en beskæftigelse«, »et job«.

Der skrives og tales så meget om trivsel: trivsel på arbejdspladsen, trivsel i hjemmet o. s. v. Det betyder uendelig meget for vor trivsel, at vi har eller vælger et arbejde, en livsstilling, vi egner os til (det kan være meget svært, og en del vælger ikke rigtigt første gang). Man må søge at vælge et arbejde, der giver mulighed for at bringe en anelig del af de evner, anlæg, behov, færdigheder og kundskaber, som man har, til udfoldelse, samtidig med at man sikrer sig økonomisk tryghed. Men er målet alene økonomisk tryghed, hæmmes udviklingen af det bedste i de enkelte menneskers oprindelige natur. Jeg vil gerne her citere et vers af Fosdick, som jeg første gang hørte af min tidligere gymnastiklærerinde:

Det værste, man kan komme ud for,
er at have mere end nok at leve af,
men intet at leve for.

Undersøgelser og erfaringer viser, at der både blandt unge og de voksne ved valg af erhverv er tilbøjelighed til at begå den fejl at lade et enkelt motiv: »at tjene penge«, »at være fin på den«, »at være noget for andre« og lignende være afgørende ved valget.

Valget bør overvejes ud fra mange flere synspunkter. Først og fremmest forhåndskendskab til arbejdet, for hvor mange er egentlig klar over, hvad det er, de går ind til. (De fleste er

jo også kun 16—18 år, når der skal vælges). Dernæst inden valget træffes, hvad véd man om sig selv: Har jeg de fornødne evner? Vil helbred og fysik slå til? Har jeg fritidsønsker og livsmål, der kan komme i modstrid med de pligter og opgaver, arbejdet pålægger mig? Kan mine evner for f. eks. ungdomsarbejde, sport, kunst, litteratur, teknik, politik, logisk tænkning o. s. v. komme mig til gode, når valget skal træffes? Hvordan er mit temperament? Har jeg let ved at omgås andre? Kan jeg skabe respekt? Holde den nødvendige disciplin? Hvordan er mit humør? Altid ens? Eller altid svingende? Er jeg hurtig eller langsom såvel i handling som i tænkemåde? Betyder det noget for mig, om jeg kommer til at bo på landet eller i en storby?

Kort og godt: Man bør prøve at finde frem til et arbejde, hvor flest mulige medfødte og skolede evner, anlæg og interesser kommer til udfoldelse. Vi unge bør nok lytte lidt mere til erfarne menneskers objektive råd, men alligevel vælge selv; det er jo en kendsgerning, at et og samme arbejde kan give ét menneske livsglæde og interesse, mens et andet menneske kan lade sig fuldstændig uinteressere. Som eksempel kan nævnes læreren, der pædagogisk går op i sit arbejde som et »kald«, og kollegaen, for hvem undervisning blot er et trælsomt rutinearbejde. Prøver man at efterspore årsagen til den væsentlige forskel, vil man finde, at den ofte hænger sammen med et misforhold mellem menneskets evner og anlæg og arbejdets krav. Alligevel kan det hændes, at arbejdet ikke lykkes, selv om evner og anlæg, interesse og forståelse er til stede; da kan hæmskoen være ulykke, sygdom, store sorger og skuffelser. Eller måske det allerværste, der kan ramme et menneske: at selve viljen til at yde sit bedste er svækket. Sker dette, er mennesket nok psykisk ud af balance.

Til syvende og sidst er vi nok i betydelig grad selv herre over, hvad det arbejde, vi vælger eller har valgt, kommer til at betyde for os. Vi må prøve at møde det positivt, vi må være produktive. Vi må tillige møde vort arbejde med den livsholdning, at det gælder ikke alene om at finde det arbejde, man har lyst til at gøre; man skal også have lyst til det, man har at gøre.

I ønskes alle en god jul og et godt nytår!

Bente Balle (Christensen).

lærerinde, Gl. Ankerhus.

Husholdningsarbejdet i Barbados

Husholdningslærerinde Inger Marie Jørgensen, uddannet på »Ankerhus« i 1967, ansat som junior expert under FAO, beretter her om nogle af sine oplevelser på de vestindiske øer:

— De vestindiske øer — eller Caribbean, som området også kaldes — er en stor øgruppe med øer lige fra Cuba og Haiti til Trinidad med mange små øer ind imellem, nogle af dem franske, hollandske eller amerikanske, men størstedelen af dem britiske med mere eller mindre selvstyre. Barbados blev i 1966 selvstændig og er som sådan medlem af British Commonwealth.

Øen er cirka på størrelse med Bornholm med en befolkning på 250.000, hvilket vil sige, at den hører til de tættest befolkede områder i verden. I 15 år har en familieplanlægningsklinik været i funktion, så alle over 16 år kan få gratis hjælp og vejledning. Resultaterne har da også for nylig vist sig positive, idet fødselsprocenten er gået betydeligt ned i de sidste år. Befolkningen bestod oprindeligt af hvide, indvandrede plantageejere fra England og deres slaver fra Afrika. I tidens løb fik plantageejeren børn med tjenestepigerne, således at man nu kun finder få helt rene afrikanere. Til gengæld er der stadig et lille hvidt mindretal. Regeringen er dannet af et arbejderparti, og styret er meget stabilt.

Religionen er hovedsagelig anglikansk, selv om man finder uhyre mange trosgrene inden for kristendommen; man er flittige kirkegængere og meget religiøst indstillede.

Hovederhvervet er landbrug med hovedvægten på sukkerrør. Sukkerindustri som hovederhverv betyder, at mange går ledige en stor del af året, da det er udpræget sæsonarbejde. Der er arbejde i sukkerhøsten fra januar til april, resten af året kræver sukkeret meget lidt pasning. Turisme er den næststørste indtægtskilde, og den er i hastig fremgang, så der er gode muligheder for arbejde. En væsentlig gene ved, at næsten al agerjord er bevokset med sukkerrør, er, at det giver meget lidt plads til dyrkning af fødevarer af høj ernæringsmæssig værdi. Regeringen har ganske vist indført den lov, at alle sukkerplantager skal dyrke et vist areal med anden afgrøde, men desværre vælger landmanden oftest at dyrke kartofler eller andre stivelseholdige rodprodukter af ensidigt næringsindhold. En meget høj procentdel af de livsnødvendige fødevarer må derfor indføres. Her spiller turismen desuden ind, for turistene kræver at få serveret den samme standard af mad, som de er vant til, hvilket bringer importen op. Blandt andet som følge af, at fødevarerne må importeres, ligger madvarepriserne højt, på højde med priserne i Danmark — hvilket med danske øjne ikke synes at være i god relation til lønningerne, idet f. eks. en lærer, som vel må henregnes til middelstanden, har en begyndelsesløn på 800 kr. om måneden.

Ernæringsproblemerne.

Uvidenhed, uvilje til ændringer, fattigdom, dårlig hygiejne, de høje priser på madvarer og befolkningspresset bliver anset for at være hovedfaktorerne

Bananbåden er netop ankommet.

som medvirkende til ernæringsproblemerne. I landbruget lægges mere vægt på afgrøder, der kan sælges, end på at give madvarer til hjemmet. Husdyrbrug og fiskeri er ikke kraftigt nok udviklede, og markedsfaciliteterne er utilstrækkelige.

For at fremme fødevarereproduktionen og ernæringstilstanden har regeringen besluttet at starte undervisningsprogrammer, hvor undervisnings-, sundheds- og landbrugsministerierne med bistand fra forskellige FN-organisationer arbejder sammen i planlægningen. Samfundsgrupper, familier og enkeltpersoner skal undervises i de simpleste principper i ernæring, valg af de rette madvarer til en varieret kost og de rette madtilberedningsmetoder. Således skal undervisningsministeriet blandt andet sørge for, at piger og drenge i folkeskolen får en undervisning, som dækker ernæringslære såvel som dyrkning af grøntsager i skolehaver og pasning af småhusdyr som høns, kaniner og grise. Cirka halvdelen af folkeskolerne har et skolebespisningsprogram, som er betalt af det offentlige med bistand fra Verdens Fødevarerprogrammet. Børnene får serveret et varmt middagsmåltid, som de skal betale 40 øre for. Desuden bliver der på alle offentlige skoler serveret et glas mælk, lavet af skummetmælkspulver, og dertil 2 gærkiks. Sidstnævnte servering er om formiddagen, og den er gratis. Værdien af denne servering er iøjnefaldende, selv om det kan knibe for uendelig mange at betale de 40 øre for middagsmaden. Valget af retter er foretaget med henblik på ændring af spisevanerne til en mere varieret kost: desværre har det undervisningsmæssige hidtil været negligeret.

Sundhedsministeriet skal blandt andet sørge for, at vejledning bliver givet til hospitaler, og at sundhedssygeplejerskerne ved sundhedsklinikkerne, hvor vordende mødre og småbørn kan få gratis periodiske undersøgelser, giver

Erdiston seminarium.

undervisningsdemonstrationer. Landbrugsministeriet skal tage del i undervisningen i skolehaverne og med småhusdyrene og er desuden ansvarligt for at opmuntre husmændene til at udbygge fødevareproduktionen.

Undertegnede kom til Barbados i slutningen af 1967 og skulle i arbejdet have tilknytning til undervisningsministeriet som junior expert under FAOs husholdnings/ernæringsekspert for hele Caribbean. Det blev til 2 lærerige år sammen med de mest imødekommende og venlige mennesker på en vidunderlig, solbeskinnet tropeø. Ved forhandlinger blev vi enige om, at det var betids at begynde undervisningen af lærerne i folkeskolen, og en undervisningsplan blev udfærdiget for at inkludere ernæringsundervisning i det 2-årige seminariekursus med stor vægt på fødevareproduktionen og småbørns ernæring. Undervisningen af 1. hold, 88 elever (kvindelige såvel som mandlige) blev afsluttet, og over 200 nye elever er under uddannelse nu for tiden. En husholdningslærerinde fra Barbados var sendt til England til efteruddannelse og har nu overtaget ernæringsundervisningen på seminariet.

Ernæringsundervisning på hospitalet.

Ved en årsundersøgelse på hospitalet viste det sig, at når børn blev udskrevet efter indlæggelse med fejlnæring, vendte 25 pct. af børnene tilbage til hospitalet igen, og ofte i en meget værre tilstand end ved første indlæggelse, idet de kom hjem til nøjagtigt de samme hold som tidligere — forældrene havde ikke lært noget. For at undgå dette blev det besluttet, at mødrene måtte have indgående undervisning, før børnene blev sendt hjem. Et par sundhedssygeplejersker blev ansat til at følge børnenes udvikling meget nøje, især lige efter udskrivningen. Når et barn bliver indlagt for fejlnæring, er det oftest med Marasmus, men tilfælde af Kwashiorkor eller

Et kig ud over Stillehavet.

kombinationer af de to er hyppige. Mødrene interviewes med hensyn til familiens sociale og økonomiske kår og en meget nøje beskrivelse af, hvad barnet har fået at spise fra fødslen. Det var et meget interessant og værdifuldt arbejde at tage del i, for det viste sig, at fra 25 pct. genindlæggelser det ene år gik tallet ned til 1½ pct. det følgende år.

Familiens sociale forhold.

At være gift hører i høj grad middelklassen og overklassen til, så man finder desværre ofte en ung pige på omkring 20 år med 4—5 børn og fire forskellige fædre. Hvordan klarer den unge ugifte pige med så mange børn sig? Man har en meget stærk familiefølelse, og børnene bliver boende hjemme, til de gifter sig, så den unge pige bliver boende hos sin mor, og hendes ven og faderen til de yngste børn bor så hos dem. For at tjene penge må de yngre kvinder på arbejde enten som hushjælp eller i sukkermarken, og så passer hendes moder børnene. Det er netop typisk for Caribbean, at det er bedstemoderen, der opdrager børnene.

Familiens ernæringsmæssige forhold.

Når moderen går på arbejde, kan hun jo ikke amme sit barn, som så må kunstigt ernæres, og det er meget dyrt at købe spædbørnsmælkepulver, så mælkeblandingerne bliver ofte for stærkt fortyndet. Sutteflasken bliver ikke rengjort på forsvarlig måde, og samtidig begynder man meget sent med mere solid føde, idet man tror, børnene først skal tænder, så maden kan tygges. Disse ting er i meget korte træk de væsentligste årsager til fejlernæringen. Overtro spiller også en betydelig rolle til, at børnene ikke ammes. Eksempelvis tror man, at mælk er for tung føde efter kl. 6 om

aftenen — ja, jeg har mødt en mor, som sagde, at det var for tungt efter kl. 2 om eftermiddagen. Resten af dagen får de så sukkervand. Mødrene tror også, at de ikke må amme, hvis de lever sammen med en anden mand end barnets fader. Desuden tror de, at de ikke må amme, når de sveder, for så skulle mælken være for varm!

Der er madvarer, man undgår at give småbørn, idet man tror, at de giver orm — f. eks. søde kartofler, ris og tørrede ærter, som er billige og udgør den væsentligste bestanddel af den voksnes kost.

Man kan sige, at som U-land står Barbados meget fordelagtigt i sammenligning med Indien og visse egne i Afrika. Man har velkvalificerede folk i topstillingerne, man har vel blot ikke nok af dem — men det drejer sig kun om tid.

Inger Marie Jørgensen.

3. klasses »fritidsbeskæftigelse« i sommeren 1969

Som de fleste af årsskriftets læsere er bekendt med, holdes der traditionen tro udstilling på »Ankerhus«. Udstillingen regnes i sommerhalvåret for 3. klasses fritidsbeskæftigelse, idet tankerne om den forestående begivenhed spøger lang tid i forvejen.

Emnet for udstillingen i år var »Ung i dag« og beskæftigede sig således især med de problemer og muligheder, som er fælles for ungdommen. Når man i dag taler om ungdomsproblemer, er man vist nok tit tilbøjelig til at tænke på den mindste, men mest provokerende del. Herved glemmes så fuldstændig, at den største del stadig har behov for både råd og vejledning om praktiske ting, og det var på dette punkt, vi forsøgte at sætte ind.

Opgaven blev givet ca. 1¹/₂ måned i forvejen, og for at klassen skulle arbejde selvstændigt, blev der nedsat et koordinationsudvalg, som skulle formidle kontakten mellem de enkelte arbejdsgrupper og være forbindelsesled til rektor Nedergaard.

Udstillingen løb af stablen i weekenden den 5.—6. juli, og for første gang var der officiel åbning, hvortil vi havde formået forfatterinden, mag. art. Elsa Gress til at medvirke. Selve udstillingen bød på mange interessante stands, som dog krævede en del af sit publikum, og muligvis var der for lidt til at fange de helt unges interesse.

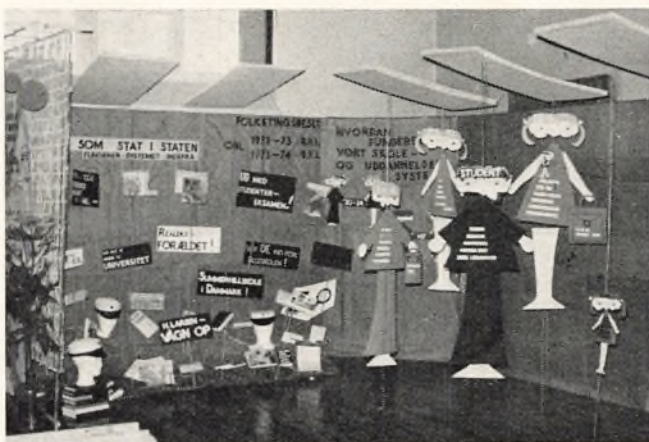
En stand vakte dog opmærksomhed, idet en gruppe havde foranstaltet en undersøgelse blandt Sorø's unge for at finde ud af, om byen var ungdomsvenlig. Der var således en del unge, som selv havde været impliceret og derfor var spændt på at se resultatet. Standen, som beskæftigede sig med uddannelse, blev også studeret ret indgående, dels på grund af det evigt

Elsa Gress studerer Sorø-undersøgelsen.

aktuelle »Hvad skal jeg være?« og dels fordi der her blev vist en virkelig god form for udstillingsteknik.

For det mere voksne publikum var der størst interesse for de samfundsmæssige forhold her i landet, bl. a. den ægteskabelige og erhvervmæssige fordeling blandt unge. Herunder var også det på det tidspunkt aktuelle emne valget taget op. Som altid var standene om ernæringen godt besøgt. Typisk for danskere er jo den store rolle, som »bordets glæder« spiller, hvilket også gav sig udslag i den store interesse ved demonstrationerne af

»Talentet«.

Koordinationsgruppen.

en mikrobølgeovn. En sådan ovn kostede desværre ca. 4000 kr., så de fleste valgte at se lidt på økonomien. Det var der også gode muligheder for, idet dette problem blev behandlet grundigt med blandt andet forslag til budgetter, behandling af boligøkonomi, herunder boligsikring og endelig om at være kvalitets- og prisbevidst.

Som det sidste afsnit af udstillingen kan nævnes boliggruppen, som gav forslag til indretning af en hybel med møbler, køkkenudstyr og tekstiler, der var valgt med fremtidens bolig for øje. Af nyheder i denne gruppe var der vist et alrum, hvor der blev præsenteret en del helsebevarende faktorer.

Udstillingen lukkede for offentligheden søndag kl. 18, og besøgstallet havde da været ret stort, hvilket muligvis skyldes den store interesse fra pressens side — blandt andet et indslag i regionalradioen og flere avisartikler.

Som et helhedsindtryk af udstillingen kan anføres, som det før er nævnt, at den krævede for meget af sit publikum, men det egentlige formål var vel dog, at eleverne lærte noget. Om udstillingen således var vellykket, skal vi lade være usagt, idet vi mener, at spørgsmålet skal besvares af den enkelte i klassen.

Koordinationsgruppen.

NYT FRA GAMLE ELEVER

Desværre har vi ved redaktionens slutning intet modtaget.
Bedre held næste år.

H. B. C.

Nye vedtægter for den selvejende institution Ankerhus

Da *Magdalene Lauridsen* i 1939 overdrog husholdningsseminariet (men ikke husholdningsskolen) Ankerhus til en selvejende institution, blev der oprettet en fundats, som — godkendt af undervisningsministeriet og konfirmeret af Hs. Majestæt Kongen — indeholdt de bestemmelser, hvorefter institutionens virksomhed skulle føres, herunder naturligvis regler for bestyrelsens sammensætning. Fru Lauridsen blev selv livsvarig formand for bestyrelsen og besluttede, at dette hverv efter hendes død skulle overgå til *Folmer Dam*. Elevforeningen Ankerhus, Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab og Sorø Amts Skoleråd skulle hver især udpege 1 medlem af bestyrelsen, og seminariets forstander og dets bestyrerinde skulle være fødte medlemmer. Lærerforeningen skulle udpege 2 medlemmer.

Det har i årenes løb været nødvendigt at ændre fundatsens bestemmelser på nogle punkter. Således indtrådte *Margaret Lauridsen* ved fru Lauridsens død i bestyrelsen som livsvarigt medlem, repræsenterende slægten Lauridsen-Dam. Og da den selvejende institution overtog Husholdningsskolen Ankerhus, måtte formålsparagraffen ændres. I hovedsagen er dog bestemmelserne fra 1939 stadig gældende. De svarer ikke længere helt til udviklingens krav, og bestyrelsen har da også i et par år forhandlet med undervisningsministeriet om udarbejdelse af nye vedtægter til afløsning af den gældende fundats. Efter gennemførelsen af tilskudslovene for henholdsvis de private seminarier og de private skoler i øvrigt, hvorefter staten dækker alle undervisningsudgifter ved seminariets drift fuldt ud, men kun indtil 85 pct. af udgifterne ved husholdningsskolens drift og — i princippet — ingen del af udgifterne ved driften af kostafdelingerne på seminariet, er en mere vidtgående ændring af vedtægterne pr. 1. april 1970 blevet en nødvendighed.

Et af bestyrelsen og dens mangeårige, trofaste og dygtige juridiske rådgiver, advokat *H. C. Langkjær*, udarbejdet forslag til nye vedtægter er for tiden til behandling i undervisningsministeriet. Før ministeriets godkendelse foreligger, tjener det intet formål at gå i detaljer. Nogle væsentlige ændringer i forhold til den bestående fundats skal dog nævnes.

Økonomisk set skal de 3 afdelinger: seminariets undervisning, dets kostafdelinger, og husholdningsskolen, hver for sig hvile i sig selv. Der kan ikke overføres midler fra den ene til den anden, og dette forhold vil givetvis besværliggøre den samlede administration, og det betyder, at en nedlæggelse af husholdningsskolen eller dens inddragelse som øvelsesskole under seminariet kan blive nødvendig, og at kostafdelingerne før eller senere må have kollegiestatus med den deraf følgende ændring i deres styreform. Sådanne ændringer i institutionens forhold kan kun ske med undervisningsministeriets samtykke og for så vidt formålsparagraffen tillader det. At det under disse omstændigheder kan blive vanskeligt i de kommende år at opretholde Ankerhus-særpræget, skal ikke forties.

Da undervisningsministeriet principielt ikke ønsker, at seminariets rektor, husholdningsskolens forstander og repræsentanter for lærerforsamlingen har sæde i bestyrelsen, men deltager i bestyrelsesmøderne, vil seminarirektor *Gustav Nedergaard*, lektor *P. F. Truelsen* og fru *Agnes Eliasson*, som hver især — og de to sidstnævnte i mange år — har udført et værdifuldt arbejde inden for bestyrelsen, glide ud af denne. Institutionen har foreslået, at de erstattes med repræsentanter for henholdsvis Foreningen af Husholdningsskoler, F.D.H. og Sorø kommunalbestyrelse, at amtmanden over Sorø amt (Vestsjællands amt) bliver født medlem af bestyrelsen, og at det kommende amtskommunale råd udpeger et medlem af bestyrelsen. Man vil herved bevare fhv. rådsformand *Ingefred Juul Andersen* (elevforeningen), direktør *Fr. Heick* (Landhusholdningsselskabet) og amtmand, baron *V. Wedell-Wedellsborg* (Sorø amts skoleråd) som medlemmer af bestyrelsen og derved sikre kontinuiteten i dens virksomhed.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at undertegnede F. D. gerne havde set både lærerråd og elevråd repræsenterede i bestyrelsen og lige så gerne seminariets rektor og husholdningsskolens forstander som medlemmer. Det ville efter min opfattelse være mere demokratisk, og det kunne give anledning til et frugtbart samarbejde på lige fod mellem de i institutionens virksomhed interesserede fraktioner. Men dette ønske får jeg næppe opfyldt.

Folmer Dam.

Bestyrelsen for elevforeningen »Ankerhus« ønsker medlemmer og andre læsere af bladet en glædelig jul og et godt nytår.

Mimi Mikkelsen. Henny Bjerre Christensen. Ingrid Krabbe Larsen.

Margaret Lauridsen. Ingefred Juul Andersen.

Noter og nyt

Den begivenhed på Ankerhus, der blev ofret størst opmærksomhed fra pressens side, var optagelse af en mandlig elev. Begivenheden var omtalt i aviser landet over — og naturligvis kom også radioen ind i billedet med en udsendelse i »Familiespejlet«.

Som eksponent for avisernes indslag kan følgende stykke fra »Dagbladet« tjene:

»Kønsrollemønstret blev ændret, da DSB-rutebilen fra Slagelse i aften mellem kl. 17 og 18 stoppede på hovedvej A1 ud for »Ankerhus« i Sorø, og en 19-årig mand hankede op i sine kufferter for at melde sig som elev på husholdningsseminariet. — For første gang, siden Magdalene Lauridsen åbnede Ankerhus, har en yngling bestået optagelsesprøven, og Poul Arndtzen kom i aften som en af de sidste af de 54 elever i den nye 1. klasse på husholdningsseminariet.«

Det skal ikke nægtes, at der var nogen fnisen blandt de unge lærerinde-studerende i hovedbygningens hall, da Poul Arndtzen kom, men det tog den 19-årige nu i stiv arm. Han har efterhånden vænnet sig til diverse vittigheder om hans usædvanlige valg af uddannelse.

Af besøgende i dette år skal nævnes vore mange erhvervspraktikanter, hvoraf en 2—3 stykker har været langvejs fra — Fakse, Eggeslevmagle og Samsø — og derfor har boet på skolen.

Vi har haft besøg af svenske kolleger fra Seminariet for huslig utbildning i Göteborg, af finske fra Järvenpää, og i august besøgte et selskab på 30 fransktalende afrikanere, arabere og sydamerikanere skolen som et led i et UNESCO-kursus. — Adjunkt Gøeskjær var en meget professionel tolk.

Også amtsrådsforeningens damer besøgte Ankerhus, og dette besøg resulterede i, at min kone og jeg blev inviteret til den sidste middag, som amtsrådet holdt for medlemmer med damer og samtlige medarbejdere på »Halskovperlen«.

Forårets kulturelle arrangement sammen med Sorø lærerkreds bød på oplæsning af bl. a. Karen Blixen ved skuespillerinden Beatrice Bonnesen.

Sommerfesten i juli gav en festlig revy med efterfølgende vildt Westernorgie i auditorierne.

Fætterbal blev afholdt i september på Skovkroen i Gyrstinge med deltagelse af talrige lærere med ægtefæller.

Udstillingen 6. og 7. juli hed som andetsteds nævnt »Ung i dag« og blev åbnet af *Elsa Gress*.

Blandt årets dimittender var Johanne Egede fra Godthåb, der drog tilbage til Grønland for at virke der, og Paula Svabo fra Færøerne, der nu virker ved den første husholdningsskole på disse Atlanterhavsøer.

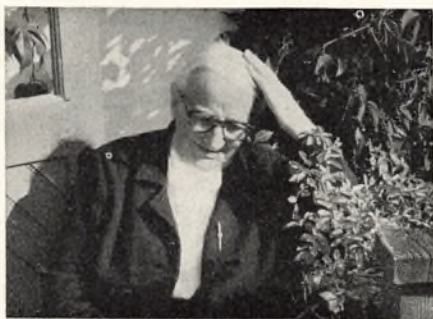
Derimod er det nok uvist, om vor islandske elev i 3. klasse Unnur Marjus-

dóttir drager hjem til Sagøen, når uddannelsen er afsluttet, idet hun har giftet sig til navnet Bisgaard og fået dansk statsborgerskab.

Håndboldbanen ved Udbyhøj har været under udfyldning i flere år — nu er det afsluttet, og banen er beplantet med bøg og eg langs ydersiden. En formidabel kamp blev afviklet i august ved den årlige sportsfest, hvor bl. a. lærerforsamlingen stillede med et højst usædvanligt hold, — der tabte.

Noter og Nyt må rimeligvis forfattes af flere, hvorfor jeg slutter min part her.

G. N.

Agnes Eliasson.

Fru Agnes Eliasson fyldte 85 år i august og fik en dejlig dag mellem slægt og venner i Hejls.

Fru Ingrid Saxtorph blev 80 år og fejrede dagen hos sine børn i København.

Tro det, hvem der kan: Julle fyldte 70 år — og blev fejret ved en »morgenkomsammen« på Regensen — selvfølgelig sang man Søren Antons »Husmoderens sang« og »Venskabsvisen«.

Olga Reppien svigtede ej heller i år elevmødet, selv om hun om søndagen kunne fejre sin 70-års dag; hun overnattede på »øvre gang«, hvor hun i 1919 som husholdningselev havde sit værelse.

Ingeborg Højer fyldte 60 år den 4. maj og fejrede dagen på førstesalen hos frk. Tarp, hvor hun nu bor.

Det nye omslag på årsskriftet er tegnet af Kathrine Guldhammer fra Vester Tim, der 1939—40 deltog i årskursus på Ankerhus til uddannelse af skolekøkkenlærerinder.

Ellen Petersen, dimitteret 1944, har virket som konsulent i 25 år inden for Sorø Amts Husmandsforeninger og blev af husholdningsudvalget fejret ved en fest på Hotel Axelhus.

Morsom lille visit af Else Guldborg, elev i skolekøkkenet for 40 år siden. Hun havde sin mand med — og begge priste skoleopholdet.

Også Anna Christensen, Als, elev 1921, glædede os ved et lille besøg.

M. L.

Kursusdeltagere 1969

Husholdningslærerinder, dimitteret 28. marts 1969:

160. Karen Ramskov Andersen, Rindum, Ringkøbing.
161. Nelly Andreassen, Rønnovsholm Mark, Hjørring.
162. Anne Grethe Arum, Frederiksdalsvej 212, Virum.
163. Susanne Bech, Bøgeager Teglværk, Grejsdal.
164. Bente Balle Christensen, Byvej 15, Holme, Højbjerg.
165. Jette Christensen, Nørrebrogade 56, Vejle.
166. Ingelise Clausen, Asserballe, Augustenborg.
167. Johanne Egede, Godthåb, Grønland.
168. Jane Gertsen, Parkvej 15, Vejle.
169. Anna Hansen, Bredgade 69, Bøvlingbjerg.
170. Ellen Strøjer Hansen, Vedstårup Teglværk, Assens.
171. Pia Bang Hansen, Bakkehave 38, Hørsholm.
172. Kirsten Ipsen, Østermarie, Bornholm.
173. Annie Sønderby, Slagelsevej, Sorø.
174. Ingrid Jensen, Impgaard, Kjellerup.
175. Karen Marie Jensen, Nørregade 8, Nykøbing Mors.
176. Karen Margrethe Kjærgaard, Kærvænget 2, Viborg.
177. Karin Kristensen, Solbjerg, Århus C.
178. Lene Kristensen, Kausbjerggaard, Viby.
179. Anne Mette Larsen, Vellingshøj, Hjørring.
180. Inger Lise Lauridsen, Tarp, Brande.
181. Aase Leth, Hobrovej 46, Randers.
182. Marianne Linnemann, Egelykkevej 1, Hjallesø.
183. Eli Hansen Løth, Solbakken, Bjergby, Hjørring.
184. Anni Mathiasen, Vilhelmsro, Fredensborg.
185. Clara Mogensen, Bøgelundsgaard, Vrangstrup.
186. Elin Mortensen, »Øglekærgaard«, Frederikssund.
187. Else Mortensen, »Stenhøjgaard«, Rask Mølle.
188. Gyda Mose, Godhedsmindevej 35, Hjallesø.
189. Lise Møller, Engvej 12, Faaborg.
190. Tove Holmgaard Nielsen, Kaas Mark, Lihme.
191. Else Marie Olesen, Kirkegaard, Hellum.
192. Birgit Toudal Pedersen, Ubberup, Kalundborg.
193. Else Pilegaard, Hesselbjerg, Humble.
194. Bente Rodholm, Memelerstrasse 14, 2300 Kiel, Holtenu.
195. Jette Schrøder, Bukholm, Hejsager.
196. Eva Skjold, Ny Solbjerg, Århus C.
197. Sonja Stenger, Gl. Ubberupvej 29, Skærbæk.
198. Lisbeth Poulsen Stride, V. Hjermitstev.
199. Paula Svabo, Midtvåg, Færøerne.
200. Astrid Sørensen, Fiskbæk, Herborg.
201. Elisabeth Toft, Futtrup, Hurup.
202. Karen Hald Vestergaard, Volling, Balling.

Elever i 3. klasse fra maj 1969:

- Bente Vestager Andersen, Stenagergaard, Karlstrup, Karlslunde.
Birgit Andersen, Gestelev, Ringe.
Agnete Asmussen, Kegnæs, Als.
Margit Balman, »Hjørnegaard«, Oure, Fyn.
Asta Rasmussen, Holbækvej 15, Sorø.
Anne Margrethe Bjørn, Vestergaard, Skovby.

Hanne Borup, Højbjerg, Vissenbjerg.
 Grethe Broholm, Ø. Stillinge, Slagelse.
 Dorte Bødker, Klosterallé 18, Ringsted.
 Lisbeth Christensen, Kaastrup Holme, Kalundborg.
 Lisbeth Christiansen, Søllinge, Pederstrup.
 Anne Grete Flemløse, Flemløse.
 Ida Gylling Folkmann, Nyvej 2, Jyderup.
 Inger Marie Hansen, »Nybo«, Barløse, Sandager.
 Ingrid Hillersborg, Gimsing, Struer.
 Hanne Holm Hansen, Slagelsevej 92, Sorø.
 Karen Høyrup, Ø. Hjerimitslev, Manna.
 Inger Vincentz Jensen, Boeslunde.
 Vibeke Brix Jensen, Stejlbjerg, Hirtshals.
 Ellen Marie Jernved, Mynstersvej 14, København.
 Grete Jørgensen, Fuglse, Holcby.
 Karen Ingrid Lund Jørgensen, Thorsvej 69, Fredericia.
 Rigmor Truels Jørgensen, Baagø, Assens.
 Inger-Lise Kjærgaard, Vejerslev, Thorsø.
 Mette Knudsen, Gundestrupgaard, Fårup.
 Birthe Krebs, Østrup, Otterup.
 Karin Krog, Maribo Ladegaard, Maribo.
 Hanne Larsen, Risbjerg, Strandby, Jordløse.
 Ingelise Brenøe Larsen, Fakse.
 Kirsten Larsen, »Toftebæk«, Ll. Heddinge, Rødvig.
 Anne Marie Lier, Persbråtan 9, Oslo, Norge.
 Kirsten Lillelund, Hovedgaden 72, Spjald.
 Unnur Bisgaard, Vestergade 22, Sorø.
 Inga Momme, Vesløs.
 Sanne Muncken, Falkoner Allé 42, København.
 Britta Pedersen, Pedersker.
 Elin Pedersen, »Hesselhøj«, Allerup, Brobyværk.
 Bodil Meyer Petersen, »Granlygaard«, Bubbøl, Ejby.
 Bente Riber, Præstefælledvej 103 a, Kastrup.
 Gertrud Sandvad, Tirstrup, Østjylland.
 Anne-Dorthe Sigsgaard, Rypevej 20, Langesø, Nordborg.
 Estrid Svendsen, Ø. Vemb, Vemb.
 Anikó Szóke, Gerlachsgade 14, Århus.
 Ingrid Westh, Vestergaard, Rutsker, Hasle.
 Anna Elisabeth Vig, »Vestervig«, Bølling, Skjern.
 Anne Marie Østergaard, Søndergade 1, Nørre Sundby.

Elever i 2. klasse fra maj 1969:

Kirsten Korsgaard Andersen, Vesterbro 50, Aalborg.
 Ane Kathrine Bang, Hjorte Vejmarksgaard, Gelsted.
 Birgit Burgaard, Burgaard, Bur.
 Mathilde Christensen, Hegslund, Tønder.
 Kirsten Christoffersen, Holbækvej 52, Sorø.
 Kirstine Demant, Søvang, Øster Højst.
 Betty Enevoldsen, Voldum, Randers.
 Lis Eskesen Grønborg, Erantisvej 1, Grenå.
 Elisabeth Hansen, Lyngdalsgaard, Kongerslev.
 Karin Hansen, Rungborgvej 5, Hejnsvig.
 Ulla Lunde Hansen, Mejerivej 1, Sønderø.
 Kirsten Hautorp, Rucvej 27, Rudkøbing.

Anni Heisel, Kasøgaard, Hjørdkær.
 Susanne Jarly, Svinget 18, Kerteminde.
 Anne-Mette Bloch Jensen, Kjærgaard, Okshøl.
 Hanne-Lise Lødrup Jensen, Solhytten, Tejn.
 Inge-Lise Holme Jensen, Tatol, Skamby.
 Karen Jensen, Sandby, Hadsten.
 Lisbeth Mejlhede Jensen, Sdr. Hvidegaard, Hjørring.
 Vibeke Jensen, Ornum, Gørlev.
 Aase Jensen, Gadstrup.
 Dorthe Juhler, Skovrup, Christiansfeld.
 Birthe Beck Jørgensen, Farris Skovgaard, Sommersted.
 Margit Hasager Kirk, Solbakken, Skjern.
 Kirsten Juul Kristensen, Hedebygade 6, København V.
 Kirsten Kristiansen, Lundtofte, Tørsbøl.
 Kirsten Kuhr, Løvel, Viborg.
 Rita Larsen, Føldbjerghøj, Vrå.
 Mette Gohr Lauridsen, Mølletoft, Spjald.
 Elly Leegaard, Langelandsgade 30, Aalborg.
 Inge-Lise Toft Lund, Foldingbro, Brørup.
 Jytte Lund, Aagade 44, Kjellerup.
 Karin Lundsgaard, Vig.
 Kirsten Ravnshøj Nielsen, Stigaard, Rødvig.
 Lene Bach Nielsen, Tværvej, Aalestrup.
 Lissi Skov Nielsen, Ventegodtsvej 1, Solrød Strand.
 Inger Johanne Pedersen, Flintemose, Brandelev.
 Jytte Primdahl Pedersen, Sønderport 1, Århus (maj—august).
 Ingrid Hauge Petersen, Robstrup, Grenå.
 Anna Stær, Svenstrupgaard, Nimtofte.
 Anne-Grethe Sørensen, Skals.
 Birthe Bonne Sørensen, Ø. Tørslev.
 Mona Toftgaard Jensen, P. Damsvej, Sorø.
 Ulla Møller Thomsen, Lindeallé 11, Skjern.
 Dorrit Urbansen, Toldbodgade 67, København.
 Elsebeth Østergaard-Christensen, Bøgevangenget, Højby, Fyn.

Elever i 1. klasse fra maj 1969:

Lene Kolsbjerg Andersen, Kongensgade 68, Fredericia.
 Merethe Kruse Andersen, Stegøvej 23, Børgense.
 Poul Arndtzen, Nørregade 5, Assentoft.
 Helen Carlsson, Rosenvangs Allé 28, Århus C.
 Hanne Christiansen, Elmose, Malling.
 Ebba Crone, Hvilehjemmet »Højris«, Langå.
 Birthe Eriksen, Møllevej 35, Hjørring.
 Kirsten Eriksen, »Bøgen«, Brønderslev.
 Lene Fogsgaard, Espegårdsvej 15, Århus C.
 Ingelise Gade, Hellerød, Hvidbjerg, Thy.
 Ane Kathr. Gulbrandsen, Mathisens Gt. 1 b, Lillehammer (maj—juli).
 Hanne Melgård Hansen, Vormark, Hesselager.
 Jette Hansen, »Engmosegaard«, Dal, Grindsted.
 Ruth Heilesen, Højdevej 58, Virum.
 Lis Henriksen, Gerdebredgaard, Gierslev, Løve.
 Birthe Holmgaard, »V. Skræddergaard«, Vemb.
 Lillian Højer, Gl. Kærvej 14, Aalborg (maj—september).
 Bodil Jensen, Bygtoften 15, Ikast.
 Inga Jensen, Ilbrogaard, Ilbro.

Inger Jensen, Råsted, Randers.
 Jette Beltofte Jensen, Vejrholt, Sejlflod.
 Johanne Skov Jensen. »Vævergaard«, Vadum.
 Karen Ellern Jensen. Visse. Gug.
 Lise Ingerslew Jensen. Strandjægervej 67, Dragør.
 Else Jespersen, Sundbyvej, Snedsted.
 Ulla Jørgensen, Gurrevej 24, Helsingør.
 Anny Kjærsgaard, Møllestedgaard, Isenvad.
 Elna Konnerup, Haubro.
 Else-Marie Kristensen, Langkastrup, Randers.
 Hanne Hvejsel Larsen, Spidsborg, Allingåbro.
 Ida Larsen, »Lindholm«, Annisse, Helsingør.
 Annelise Laustsen, Daltoftevej 10, Svendborg.
 Ellen Merete Nielsen, Kærsgaard, Nordrup. Ringsted.
 Else Marie Nielsen, Ravnkilde, Arden.
 Jonna Nielsen, Østergade 49, Aabybro.
 Ester Nordentoft, Storgade 32, Sorø.
 Annette Olesen, Parkallé 135, Struer.
 Kirsten Nyegaard Olesen, Stenderup Nygaard, Varmark.
 Lisbeth Olesen, Østre Ringvej 43, Hjørring.
 Anne-Merete Pedersen, Feldsted, Harndrup.
 Grethe Pedersen, Terpager, Bramminge.
 Kirsten Holm Pedersen, Øslev, Fjerritslev.
 Margrethe Moesgaard Pedersen, Sønderholm, Nibe.
 Tove Pedersen, Øster Kærvej 84, Brønderslev.
 Kirsten Peick-Andersen, Skinderskovvej 62, Herlev.
 Annelise Rasmussen, Skjold, Horsens.
 Petra Schultz Rasmussen, Enggaard, Fjeldstrup.
 Martha Skovhus, Blære, Års.
 Susanne Stentsøe, Enebærvej 15, Næstved.
 Kirsten Vestergaard Terkelsen, Fæsterholt.
 Ella Thorup, Vedersø, Ulfborg.
 Eva Østergaard Thomsen, Aaes, Tvingstrup.
 Karin Berg Westerskov, Markvej 5, Skagen.
 Marianne Willenbrack, Engvej 47, Dragør.

Øvelsesskolen fra august 1969:

Linda Frederiksen, Sorøvej 32, Skælskør.
 Susanne Hansen, Borgbygaard Allé 42, Kastrup.
 Else Hildebrand Hartby, Vinkelvej 9, Fårevejle.
 Birthe Følbæk Jensen, Præsteager 11, Trørød.
 Grete Holte Jensen, Nygade 20, Vig.
 Marianne Jensen, Ruggbjerg 26, Greve Strand.
 Berit Irene Johansen, V. Egede, Haslev.
 Karen Jørgensen, Lyngen 10, Lyngby.
 Jytte Kjøller, Havnegade 45, Allinge.
 Anne-Mette Lindballe, Svalevej 5, Svenstrup, Korsør.
 Doris Lund, Tranekær fyr, Tranekær.
 Linda Meierhans, Kong Hans Allé 14 b, Søborg.
 Lissi Nørregård Munch, Klemensker, Rønne.
 Margit Østerby Olesen, Lundtofteparken 33, 1., Lyngby.
 Karen Hedemann Pedersen, Ladelund, Brørup.
 Kirsten Pedersen, Kregme, Frederiksværk (august—september).
 Karen Marie Skytte, Ulstrup.

3-mdr.s husholdningskursus fra januar 1969:

Lene Kolsbjerg Andersen, Kongensgade 68, Fredericia.
Ulla Bak, Salsbæksvej 29, Sæby.
Kirsten Ørnstrup Christiansen, Kjærsvej 66, Korsør.
Inger Skovgaard Hansen, Overby, Sjællands Odde.
Jytte Hansen, Vinkelvej, Vedde.
Anne-Marie Holm, »Karolinehøj«, Hornslet.
Birte Kühnell Jørgensen, Munkevejen 23, Dræby, Munkebo
Birthe Damkjær Madsen, Baldursgade 52, Esbjerg.
Elin Laursen Nielsen, Virring, Randers.
Hanne Aagaard Nielsen, Tyrstrup mejeri, Christiansfeld.
Kirsten Normann, Havnevej 9, Hirtshals.
Britta Oxlund, Bellahøjvej 40 A, 7., Brønshøj.
Ingfrid Padderud, Salliveien 19, Asker, Norge.
Ella Anna-Marie Pedersen, Hjørringvej 122, Nr. Uttrup.
Inger Charlotte Riishøj, Præstegården, Karise.
Laila Wahl, Sognegårdsallé 6, 1. th., Hvidovre.

3-mdr.s husholdningskursus fra maj 1969:

Vibeke Smidt Bertelsen, Kyringe, Nyrup.
Birgit Stødager Clausen, Byledet 5, Gentofte.
Laila Frederiksen, Kristiansand, Norge.
Lissa Højby Hansen, Rønnedevej 25, Fakse.
Kristina Henriksen, Gerdar, Klaksvik, Færøerne.
Bente Damgaard Jensen, Damsgaard, Døjringe.
Jette Elisabeth Jørgensen, Nykøbing Sj.
Tina Jørgensen, Egøjevej 55, Køge.
Toyoko Koboashi, Kanagawken, Japan.
Birthe Egelunn Nielsen, Hansensvej 5, Slagelse.
Inge-Marie Refsgaard, Rue, Jerslev, Vejle.
Inger Marie Schaldemose Sørensen, Skolevej 2, Ebberup.

8-mdr.s husholdningskursus fra august 1969:

Bodil Andersen, Revvej 16 E, 1., Korsør.
Hanne Andreasen, Rosens Kvarter 6 F, Albertslund.
Jane Gercke, Grønneled 6, Albertslund.
Lone Hallestad, Østervej 19, Ballerup.
Mette Rodi Hansen, Rudevang 92, Holte.
Mai-Britt Havmand, Hornemannsvænget 13, 1., Valby.
Birgitte Juell, Klokkestøbergade 29, Slagelse.
Yvonne Jørgensen, Filadelfia, Dianalund (august—september)
Grethe Madsen Nielsen, Fårdrup, Slagelse.
Kirsten Schmidt, Krakasvej 70, Kgs. Lyngby.
Karin Susan Sørensen, Rosens Kvarter 5 A, Albertslund.
Inger Elisabeth Unnerud, Lund, Spydeberg, Østfold, Norge.

Billedside 1:

1. Der er også tid til sport.
2. 1. kl.s bidrag til udstillingen.
3. Et fødselsdagsgilde.

4. På havevandring med Olsen.
5. Sct. Hans aften.
6. Dimissionsholdet 1969.

Billedside 2:

1. Fru Dam får en svingom til sommerfesten.
2. Årets »store« håndboldkamp.
3. Fru Saxtorph på vej hjem over Kongebroen.
4. Det nu afgæde sangkor.
5. To er ikke een for meget.
6. Fra sommerfesten.
7. 1969-sommeren nydes på plænen foran skovhytten.
8. Politisk indslag fra 2. kl.s revy.

Billedside 3:

1. Rektor med frue ved »fættergildet».
2. Krista Laursen.
3. To bornholmere i en for klassen karakteristisk situation.
4. Et festligt selskab.

5. Hylekor ved håndboldkampen.
6. Demonstration i stegemetoder.
7. Frk. og familien Rasmussen.
8. Der arbejdes med næringsmiddellære.
9. Øvelsesskolen august 1969.

Billedside 4:

1. Salg af æbleskiver.
2. 3 mdr.s fra januar 1969.
3. 3 mdr.s bager snobrød.
4. Bentz Balle med en 3 mdr.s elev.
5. Ved Karrebæksminde.
6. 3 mdr.s maj 1969.
7. Håndværkerne foran skolekøkkenet.
8. 8 mdr.s august 1969.

